

Räddningstjänsten Östra Skaraborg

Brand i flisförråd, Böja, Timmersdala.

Årsredovisning 2013

Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse	4
Allmänt	4
Framtid	4
Utveckla långsiktighet i planering	5
Personal	5
Skadeförebyggande verksamhet	5
Skadeavhjälpanande verksamhet	6
Drift och underhållsverksamhet	6
Samverkans-, säkerhets- och beredskapsfrågor	6
Ekonomiskt resultat	6
Räddningstjänstens uppdrag	8
Politisk ledning	9
Organisationstabla	10
Personal	11
Mål	11
Måluppfyllnad	11
Personal	11
Jämställdhet	12
Kompetensutveckling	12
Sjukfrånvaro	12
Arbetssskador	13
Olyckor och allvarliga tillbud	13
Personalen i siffror	13
Skadeförebyggande avdelningen	15
Sammanfattning	15
Resultat	16
Måluppfyllelse	17
Säkerhetsmål	18
Prestationsmål	18
Personal	19
Övrig verksamhet	20
Ekonomi	21
Utgifter	21
Skadeavhjälpanande avdelningen	22
Sammanfattning	22
Insatsstatistik	22
Olyckstyper	22
Axplock från årets händelser	23
Genomförda aktiviteter	31
Utbildning och kompetensutveckling	32
Olycksundersökning	33
Måluppfyllnad	35
Mål	36
Drift och underhåll	40
Verksamhetsåret	40
Sammanställning av RÖS brandstationer med aktuell fordonsplacering	41
Mål och måluppfyllnad	41
Samverkan, säkerhet och beredskap	44
Mål och måluppfyllnad	44
Fördjupad studie av genomförd verksamhet under första halvåret	44
Ekonomiska nyckeltal	47
Mål och måluppfyllnad	47
Årets resultat	47

Investeringsredovisning	48
Eget kapital	48
Soliditet	48
Likviditet	49
Likvida medel	49
Avsättningar	49
Långfristiga skulder.....	50
Ekonomisk redovisning.....	51
Redovisningsprinciper	55
Begreppsförklaringar	56
Direktionens godkännande	57

Förvaltningsberättelse

Räddningstjänsten Östra Skaraborgs förvaltningsberättelse för 2013

Allmänt

2013 har genomförts i enlighet med fastställt handlingsprogram. Under året har organisationen fortsatt sitt utvecklingsarbete med organisationen, personal, materiel och metoder. Det igångsatta utvecklingsarbetet kommer fullföljas under 2014 och 2015. Syftet med utvecklingen är att anpassa sig till samhällets övriga utveckling där räddningstjänsten är och skall vara en naturlig del för medborgarna samt att utveckla befintlig organisation och personal mot ställda uppgifter.

Organisationen har nyanställt fem nya medarbetare. En ny särskild styrka (Skydd Mot Olyckor – SMO styrkan) för både information och rådgivning till allmänheten samt operativ räddningstjänst har skapats. Med denna styrka kommer vi på ett mer aktivt sätt kunna svara upp på de behov våra medlemskommuner har, främst avseende information och rådgivning. Vidare så har en tidigare vakant brandingenjörstjänst tillsatts vilket innebär att den tidigare stora arbetsbelastningen vid vår förebyggande avdelning nu kan harmoniseras.

Under 2013 har organisationen utvecklat sin förmåga till att bibringa information och rådgivning till medlemskommunerna. Denna ambitionsökning är en framgångsfaktor för vår verksamhet då vi därmed kunnat bidra med att försöka utveckla ett säkrare samhälle. Verksamheten kommer fortsatt bedrivas med en hög ambition för att kunna nå ut med information och rådgivning till medborgarna.

Som exempel på aktiviteter kan nämnas Camp blåljus (en tävling för alla åttondeklasser i Skaraborg). Tävligen genomfördes i Billingeby i maj tillsammans med övriga räddningstjänster i Skaraborg, ambulans och länsförsäkringar. Reflex kampanjer har genomförts två gånger under hösten där vi delat ut ca 2500 reflexer och västar till allmänheten. Den 4 december genomfördes barnens dag vid KSS, där barn som under längre tid befinner sig på sjukhuset. Tillsammans med anhöriga och personal gavs möjlighet att komma närmare vår verksamhet. Speed Art design i Mariestad var ytterligare ett arrangemang där vi genomförde information och öppet hus aktiviteter. Även i Mariestad har vi under året genomfört aktiviteter inriktade mot barn och deras föräldrar. Förutom nämnda aktiviteter har vi närvarat vid ett antal andra arrangemang i vårt område med syftet att synas och informera om räddningstjänstens verksamhet samt delge information om brandsäkerhet för medborgarna.

Den operativa verksamheten har genomförts enligt plan. En ny brandbil har levererats till Mariestad och som en följd av detta har styrkan i Hjo övertagit befintlig bil som tidigare varit i Mariestad. I och med detta kan vi se en effekthöjning av vår insatsförmåga i Mariestad och Hjo. Den äldre brandbilen i Hjo omdirigeras till Skövde och kommer utgöra en resurs för den nyanställda SMO styrkan som i och med detta nu även får en operativ förmåga vilket ytterligare stärker vår totala insatsförmåga inom vårt geografiska område.

Implementeringen av RAKEL fortsätter och är en del i det dagliga arbetet. Åtgärder har vidtagits och kommer att vidtas för att över tiden ha ett fullgott samband. Under året har beslut tagits att under 2014 uppgradera vår ledningscentral i Skövde. Arbetet med uppgraderingen har påbörjats och genomförs i samverkan med MSB enligt särskild plan. Ny ledningscentral bedöms vara i drift november 2014.

Samverkan har i enlighet med tidigare beslut genomförts med övriga räddningstjänster i Skaraborg. Detta arbete har inneburit en ökad möjlighet till fortsatt utveckling mellan de olika räddningstjänsterna. Arbetet med ökad samverkan fortskrider enligt den avsiktsförklaring som finns gällande.

Länsstyrelsen har genomfört sin periodiserade inspektion/tillsyn av vår verksamhet. Denna tillsyn genomförs vart tredje år. Sammanfattningsvis kan det konstateras att vi löser våra uppgifter på ett bra till mycket bra sätt. Som ett resultat av inspektionen kommer vi omarbota våra riskanalyser innan arbetet med nytt handlingsprogram påbörjas. I detta arbete kommer smärre justeringar göras med hänsyn till genomförd inspektion.

Framtid

Mot bakgrund av samhällets utveckling och efterfrågan av våra resurser kan vi förvänta oss krav på ökad samverkan inom och mellan räddningstjänster och andra myndigheter och organisationer. Fortsatt krav på utveckling med hänsyn till samhällets övriga utveckling är och kommer vara en naturlig del av vårt fortsatta arbete. Sammanfattningsvis kommer följande arbetsområden utgöra grunden för vår fortsatta utveckling:

Utveckla långsiktighet i planering

- Utveckla vår ledningsförmåga där kopplingen teknik, människa och metod är central. En utvecklad ledningsförmåga innebär en ökad befälsutbildning och träning
- Utveckla vår förmåga till samverkan med andra räddningstjänster, myndigheter och organisationer
- Implementera fastställd målbild och genomförandidé för vår fortsatta utveckling
- Personaltjänst där rekrytering och kompetensutveckling är tyngdpunkten
- Ekonomisk uppföljning kopplat till fortsatt utveckling
- Uppföljning av materiel, omsättningsplaner, drift och underhållsplaner
- Den pågående teknikuppdateringen av vår ledningscentral kommer de närmsta åren att öka driftkostnaderna med hänsyn till fler tekniska abonnemang samt möjligheten att över tid kunna driftsätta organisationens sambands och ledningssystem.

Personal

Organisationen är nu i en period med relativt hög personalomsättning genom pensionsavgångar. Konsekvenserna av detta är att organisationen tappar kompetens och erfarenhet. Åtgärder för detta har vidtagits bland annat i genomförd rekrytering där urvalskriterierna i huvudsak har fokuserats mot att anställa erfarna brandmän för att på så sätt, i viss mån kunna begränsa konsekvenserna av den kompetens och erfarenhetsförlust pensionsavgångarna innebär. Under året har ett antal tjänster tillsatts på både befäls- och brandmanstjänster. Anställning av en brandingenjör har genomförts för att ersätta vakansen på förebyggandeavdelningen. Ny driftchef har rekryterats internt då nuvarande driftchef går i pension våren 2014. Sedvanlig rekrytering av semestervikarier inför sommaren 2014 har genomförts.

Tendensen i riket och i RÖS geografiska verksamhetsområde är att det blivit svårare med jobb på orten och att företagen blir mer återhållsamma med att låta sin personal ingå i räddningstjänsten. Detta tillsammans med ett behov av rekrytering av befäl till deltiden gör att det finns anledning att vara mer aktiv i rekryteringsarbetet av deltidspersonal.

Sjukfrånvaron i organisationen är fortsatt låg och ser ut att ha stabiliserats på nivån 1-1,5 %.

Skadeförebyggande verksamhet

Året inleddes med att de nya riktlinjerna för förebyggande verksamheten började gälla 1 januari. Avdelningens resultat under året är tillfredsställande och samtliga av avdelningens målsättningar anses vara uppfyllda.

Något färre tillsyner än planerat enligt Lag om skydd mot olyckor har genomförts under året på grund av att ett antal tillsynsobjekt har tagits bort då de inte längre anses uppfylla kraven för regelbunden tillsyn, vakanser inom avdelningen har förekommit under delar av året samt att avdelningens personal har fått arbeta extra med vissa tillsynsobjekt. En förbättring jämfört med tidigare år har gjorts när det gäller tillsyn av farlig verksamhet, där det under året har genomförts 3 tillsyner av farlig verksamhet.

Räddningstjänsten har förbättrat möjligheterna att nå ut med information och rådgivning till allmänheten genom att en ny hemsida tagits i drift, börjat twittra samt genom att starta en Facebooksida.

Ett nytt system har också börjat användas för att dokumentera informationsinsatser mot allmänheten, vilket ger bättre och mer korrekt statistik till verksamhetsuppföljning.

Förebyggandeavdelningen har varit värd för en utbildningsträff för de som arbetar med extern utbildning och information till allmänheten inom räddningstjänsterna i gamla Skaraborg. Avdelningen har också varit värd för en nätverksträff för samtlig personal som arbetar med förebyggande verksamhet inom räddningstjänsterna i gamla Skaraborg och Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (NÄRF).

Cheferna för förebyggandeavdelningarna inom räddningstjänsterna i gamla Skaraborg och NÄRF har påbörjat regelbundna chefsträffar för att samverka, likrikta förebyggande verksamheterna och skapa möjlighet att genomföra gemensamma projekt. Vid årets chefsträffar har beslut tagits om att under kommande år genomföra gemensamma kompetensutvecklingar för avdelningarnas personal, med start våren 2014.

Andelen informationstillfällen som räddningstjänsten medverkat i har ökat under året jämfört med föregående år. Ökningen gäller både tillfällen som räddningstjänsten arrangerat själva och tillfällen där räddningstjänsten medverkat men någon annan varit arrangör.

Under året har ett flertal LSS-verksamheter identifierats som har varit okända för räddningstjänstens tillsynsverksamhet. Flera av dessa objekt har tillsynats för att se om lagstiftningens krav uppfylls. I flera fall har lagstiftningens krav inte uppfyllts och i ett fall har därför föreläggande meddelats.

Skadeavhjälpande verksamhet

Under året har det genomförts 1453 insatser vilket är en ökning med nästan hundra larm jämfört förra året. Till del kan ökningen förklaras med att 2013 var det första hela verksamhetsåret med SAMS. Räddningstjänsten ser SAMS som en stor framgång då man redan halvvägs in i projektet räddat flera liv. Under året har Räddningstjänsten Östra Skaraborg larmats till 130 SAMS larm. I Skaraborg har andelen SAMS larm där Räddningstjänsten först är plats, ökat från 45 % till 49 % vilket indikerar en positiv samhällseffekt för tredje man.

Trots våra insatser har 14 personer mist livet vid olyckor. Till detta skall läggas 38 antal allvarligt skadade och 219 lindrigt skadade. En kringeffekt i detta sammanhang är naturligtvis anhöriga till skadade och drabbade. Räddningstjänsten åtgärdar med efterarbete efter olyckan är i detta avseende en viktig parameter för att minska mänskligt lidande vilket vi aktivt fortsätter att utveckla.

Drift och underhållsverksamhet

Verksamheten vid driftavdelningen har som vanligt präglats av en mängd olika typer av arbeten och uppgifter. Verksamheten som driftavdelningen spänner över är ett mycket brett område som ställer speciella krav på personal och metoder. Verksamheten styrs i det dagliga arbetet av uppkomna friktioner som måste lösas i de flesta fall omgående. Arbetet med att överse våra långsiktiga drift och underhållsplaner har påbörjats och kommer vara en viktig och naturlig del av fortsatt planeringsarbete. Miljö- och byggnadsförvaltningen för MTG området har genomfört inspektioner av brandstationerna i Mariestad, Töreboda, Gullspång och Hova. Vissa brister har konstaterats då främst vad gäller fastigheternas avlopp och oljeavskiljare. Nya godkända oljeavskiljare har installerats vid stationerna i Mariestad, Gullspång och Hova.

Tidigare brister enligt en tillsyn av Arbetsmiljöverket har åtgärdats genom ombyggnad av rökskyddsverkstaden på stationen i Mariestad. De ombyggda lokalerna invigdes den 28 februari.

Ny släck/räddningsbil har upphandlats och levererats till stationen i Mariestad. Bilen levererades med Autokaross i Floby som påbyggare på chassi Volvo FMX 370.

Stationen i Karlsborg har fått en ny räddningsbåt på trailer för insatser i vattendrag.

Samverkans-, säkerhets- och beredskapsfrågor

Förbundet har medverkat i revidering och uppföljning av risk- och sårbarhetsanalyserna samt genomfört analys av kritiska beroenden inom det geografiska områdesansvaret. Analysen har genomförts inom ramen för Krishanteringsrådet Östra Skaraborg.

Två möten med Krishanteringsrådet Östra Skaraborg har genomförts. Härutöver har ett antal samverkansmöten genomförts.

Räddningstjänsten har deltagit i länsstyrelsens uppföljningar enligt lag om extraordinär händelse, medverkat i förekommande krisledningsövningar och POSOM-övningar samt planering inför dessa. Räddningstjänsten ingår i en arbetsgrupp för konstituering av ett regionalt krishanteringsråd. Räddningstjänsten är representerat i det regionala krishanteringsrådet.

Samverkan inom ramen för "samhällskydd Skaraborg" fortgår och utvecklas, vilket innebär att kommunikation och verksamhet i förekommande fall nu diskuteras och samordnas på ett tydligt och mer ändamålsenligt sätt.

Ekonomiskt resultat

Ekonomi har i huvudsak löpt enligt plan. Budgeterat underskott 2 062 000 kr har resultatmässigt slutat på ett resultat - 695 963 kr. I och med detta har det relativa ekonomiska resultatet blivit bättre än planerat. Anledningen till det förbättrade resultatet är främst att beräknade lönedel för de nya tjänsterna på helårsbasis började nyttjas i samband med anställningarna i april respektive juli. Vidare så är FORA återföring (1 463 000 kr som positivt påverkat resultatet) samt förändrad diskontoränta för pensionsberäkningarna enligt KPA (2 327 000 kr som negativt påverkat resultatet) inräknade i resultatet.

Inom ramen för resultatet har även uppkomna behov av reparationer på våra brandstationer kunna genomföras utan att behöva nyttja överförda investeringsmedel från 2012 enligt direktionsbeslut. De tvingande åtgärderna vid brandstationen i Mariestad och Gullspång avseende kravet på lagstadgad oljeavskiljare är genomförda.

De löpande underhållskostnaderna för våra fastigheter bedöms stiga de kommande åren då åtgärder för underhåll måste utföras. Planerade investeringar har ej fullt ut kunnat genomföras med hänsyn till arbetsbelastning och genomförda prioriteringar i verksamheten. Under året har investeringar skett avseende en ny brandbil till Mariestad. Karlsborg har utrustats med en ny mindre räddningsbåt. Underhållsarbete och åtgärder vid våra brandstationer har genomförts enligt underhållsplanen.

Fortsatt arbete avseende uppföljning av ekonomin samt budgetplanering för 2015-2016 kommer att ägnas särskild uppmärksamhet det kommande året med anledning av RÖS fortsatta utveckling. Mot bakgrund av de behov som föreligger i organisationen avseende fastighetsunderhåll, uppgradering av RÖS sambandsnät samt omsättning av andningsskydd mm har förbundsledningen hemställt hos direktionen att få överföra medel från 2013 till 2014. Förbundsledningen får enligt direktionsbeslut överföra 670 000 kr från 2013 till 2014 för detta ändamål.

Totalt gjordes investeringar för 4 476 998 kr under året.

God ekonomisk hushållning bedöms föreligga då de ekonomiska målen nåtts och riktlinjerna för verksamheten följts.

Detaljerad ekonomisk redovisning återfinns i bilaga.

Skövde den 21 mars 2014

Rickard Johansson
Förbundsledningen

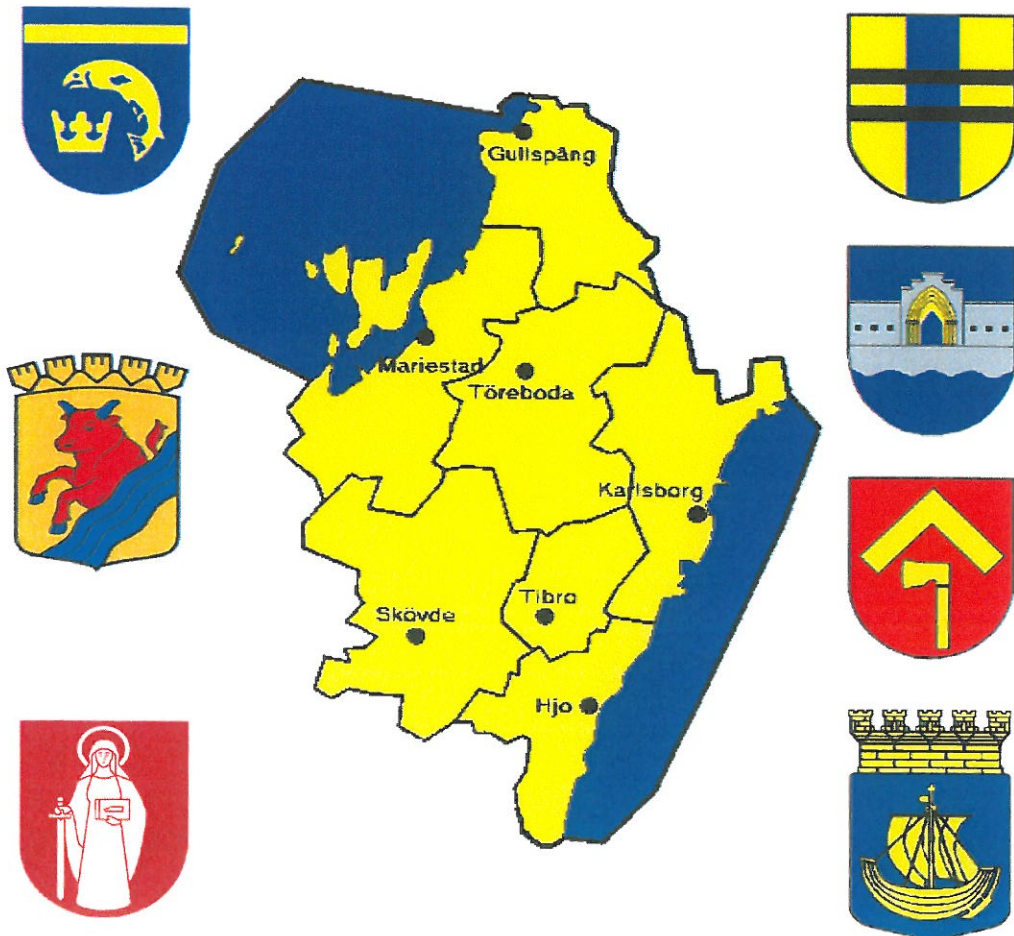

Räddningstjänstens uppdrag

Kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Skaraborg (RÖS) håller en för förbundsmedlemmarna gemensam räddningstjänst, som enligt lagen om skydd mot olyckor annars åvilar var och en av förbundsmedlemmarna.

Kommunalförbundet ansvarar för att åtgärder vidtas så att bränder och skador till följd av bränder förebyggs, ansvarar för sotningsverksamheten samt verkar för annan olycks- och skadeförebyggande verksamhet som enligt lagen om skydd mot olyckor annars åvilar var och en av förbundsmedlemmarna. Kommunalförbundet skall även tillhandahålla utbildning för medlemskommunernas personal inom ramen för lagen om skydd mot olyckor. Inför 2011 ändrades ändamålsparagrafen i förbundsordningen till följd av att ansvaret för tillstånd och tillsyn enligt den nya lagen om brandfarliga och explosiva varor överfördes till kommunalförbundet. Kommunalförbundet fullgör uppgifterna inom det civila försvaret som annars åvilar medlemskommunerna beträffande räddningstjänst under höjd beredskap. Under året har räddningstjänsten börjat larmas till konstaterade hjärtstopp.

Kommunalförbundet omfattar sju kommuner med 115 900 invånare och har en landyta av 3 100 km².

Politisk ledning

Kommunalförbundet är organiserat i den förenklade modellen med direktion. Medlemskommuner är Skövde, Mariestad, Tibro, Töreboda, Hjo, Karlsborg och Gullspång. I direktionen är varje medlemskommun representerad med två ledamöter och två ersättare. Skövde kommun innehar ordförandeposten. Inom direktionen finns ett presidium som tillika är beredningsutskott. Presidiet består av ordförande samt 1:e och 2:e vice ordförande. Direktion tillträdde den 1 januari 2011.

Direktionen har haft åtta ordinarie sammanträden under året och därvid avhandlat 97 ärenden. Vid septembersammanträdet, som var offentligt, antogs budgeten för år 2014. Beredningsutskottet har haft ett sammanträde med utökad representation så att alla medlemskommuner var representerade med anledning av budgeten för 2014. Beredningsutskottet avhandlade ett ärende av ekonomisk natur.

Vid decembersammanträdet 2011 antog direktionen det gällande handlingsprogrammet för mandatperioden. Handlingsprogrammet är det politiska styrdokumentet som redovisar vald ambitionsnivå, organisation och planering för förebyggande verksamhet samt resurser och förmåga för den operativa verksamheten.

Direktionens sammansättning

Under 2013 har direktionen haft följande sammansättning:

Ordförande Mikael Wendt (fp), Skövde t.o.m. 30/9

Christer Winbäck (fp) fr.o.m. 1/10

1:e v ordf. Carina Gullberg (s), Gullspång

2:e v ordf. Lars-Åke Bergman (s), Töreboda

Ledamöter Helena Dahlström (s), Skövde

Björn Fagerlund (m), Mariestad

Sture Pettersson (s), Mariestad

Cales Jägevall (fp), Tibro

Rolf Eriksson (s), Tibro

Lars-Åke Bergman (s), Töreboda

Mikael Faleke (m), Töreboda

Britt-Marie Sjöberg (c), Hjo

Pierre Rydén (s), Hjo

Kjell Sjölund (c), Karlsborg

Peter Lindroth (s), Karlsborg

Carina Gullberg (s), Gullspång

Björn Thodenius (m), Gullspång

Ersättare: Andreas Dahlborg, Skövde

Johan Ask (s), Skövde

Krister Dalvik (map), Mariestad

Marianne Kjellquist (s), Mariestad

Ann-Britt Danielsson (m), Tibro

Anne-Marie Wahlström (s), Tibro

Anne-Charlotte Karlsson (s), Töreboda

Pernilla Johansson (c), Töreboda

Eva-Lott Gram (kd), Hjo

Fredrik Bellino (v), Hjo

Agneta Artman (m), Karlsborg

Marie Gustavsson (s), Karlsborg

Roland Karlsson (c), Gullspång

Gunnar Bohlin (m), Gullspång

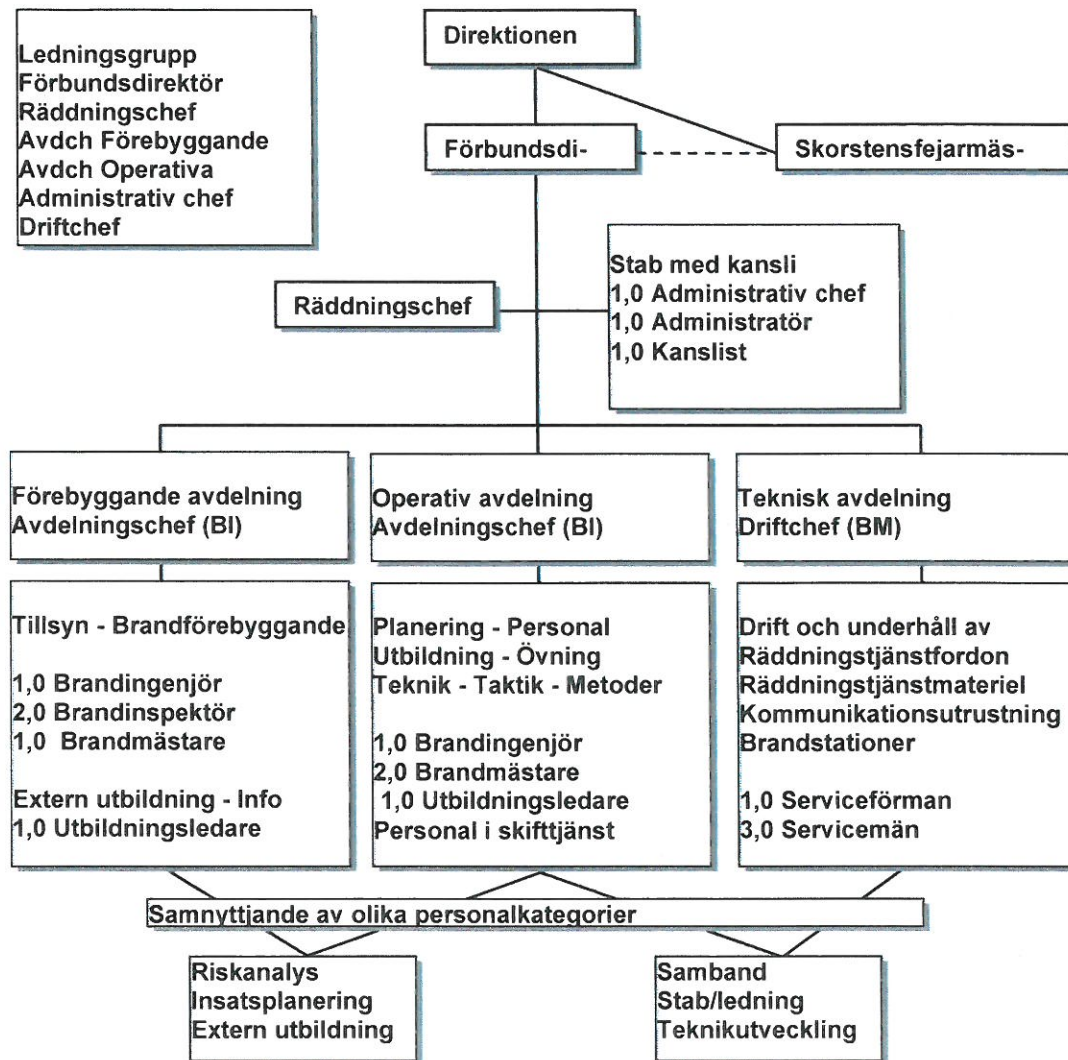
För kommunalförbundet finns två förtroendevalda revisorer.

Revisorer: Ingegerd Karlsson (s), Töreboda

Solveig Skoglund (s), Gullspång

Organisationstablå

Personal

Mål

Mångfalden bland personalen ska ökas genom särskilda aktiviteter vid personalrekrytering.

Räddningstjänsten ska ha tillgång till erforderlig personal i operativ tjänst för att ständigt upprätthålla en grundberedskap.

Räddningstjänsten ska ha tillgång till personal med rätt kompetens i en omfattning så att behovet av räddningsledare tillgodoses.

Hälsofrämjande aktiviteter skall medverka till att sjukfrånvaron inte överstiger 3 % per år. Genom aktivt arbetsmiljöarbete skall antalet arbetsskador minska.

Måluppfyllnad

Räddningstjänsten har en ambition att öka mångfalden. Vid årets rekryteringar har ytterligare en kvinna anställt vid förebyggandeavdelningen.

Organisationen har 4 kvinnor i utryckningstjänst, en kvinna vid förebyggandeavdelningen samt två inom administrationen.

Räddningstjänsten har tillgång till befälsutbildad personal utöver grundbehovet för att täcka upp vid semester och annan frånvaro. Antalet extra befäl uppgår till 9 st. på heltid och upp till 3 per station på deltid. Vid en deltidsstation saknas extra personal med befälsutbildning. Bemanning har inte vid något tillfälle understigit nivån för grundberedskap. Sjukfrånvaron uppgår till 1,2 %, vilket är oförändrat med föregående år (1,2 %).

De hälsofrämjande åtgärderna består i att samtlig personal erbjuds möjlighet till fysisk träning eller motion på arbetstid. Omfattningen är 2-3 gånger per vecka för heltidspersonal och 1 gång per beredskapsvecka för deltidspersonal.

Räddningstjänsten har, utöver egna träningslokaler på alla hel- och deltidsstationer, avtal med träningsanläggningar i Skövde och Mariestad som nyttjas i samband med den fysiska träningen under arbetstid.

Arbetsmiljöarbetet har förbättrats genom införandet av ansvarsområden där varje ansvarig har ett särskilt ansvar för arbetsmiljön inom sitt område. Vidare har en ny arbetsmiljöpolicy antagits och skall implementeras i syfte att utveckla vårt systematiska arbetsmiljöarbete.

Projektet kontaminerad utrustning, som rör åtgärder för att minska exponeringen av hälsoskadliga ämnen från kläder och annan utrustning pågår. Ny rökskyddsverkstad har byggts vid stationen i Mariestad. Ytterligare åtgärder är planerade i detta projekt i syfte att utveckla vår arbetsmiljö med kontaminerad utrustning.

Antalet anmälda arbetsskador är oförändrat jämfört med föregående år (4 st. arbetsskador) och antalet tillbud har minskat från 11st till 7st för 2013.

Personal

Organisationen är nu i en period med relativt hög personalomsättning genom pensionsavgångar. Konsekvenserna av detta är att organisationen tappar kompetens och erfarenhet. Åtgärder för detta har vidtagits bland annat genom rekrytering där urvalskriterierna i huvudsak har fokuserats mot att anställa erfarna brandmän för att på så sätt, i viss mån kunna begränsa konsekvenserna av den kompetens och erfarenhetsförlust pensionsavgångarna innebär. Under året har ett antal tjänster tillsatts på både befäls- och brandmanstjänster. Anställning av en brandingenjör har genomförts för att ersätta vakansen på förebyggandeavdelningen.

Nyanställning av fyra medarbetare till vår nya SMO styrka (Skydd Mot Olyckor) har genomförts och denna grupp är nu verksam i det utökade förebyggande arbetet och kommer på sikt att få en uppgift att även kunna verka operativt inom RÖS geografiska område. Ny driftchef har rekryterats internt då nuvarande driftchef går i pension våren 2014. Sedvanlig rekrytering av semestervikarier inför sommaren 2014 har genomförts.

Rekrytering till deltid har genomförts och sedvanlig preparandutbildning har genomförts.

Tendensen i riket och i RÖS geografiska verksamhetsområde är att det blivit svårare med jobb på orten och att företagen blir mer återhållsamma med att låta sin personal ingå i räddningstjänsten. Detta tillsammans med ett behov av rekrytering av befäl till deltiden gör att det finns anledning att vara mer aktiv i rekryteringsarbetet av deltidspersonal.

Förbundsdirektören har genomfört utvecklingsdagar med personalen i syfte att fortsätta påbörjat utvecklingsarbete. Arbetet innefattar både hårda och mjuka värden där utvecklingsdagarna avhandlade främst de mjuka värdena. Diskussioner fördes kring organisationskulturen och vilken värdegrund vi skall stå på i det fortsatta arbetet. Resultatet av utvecklingsdagarna sammanfattas och utgör en del av vår fortsatta utveckling under 2015.

Under året drabbades vår Administrative chef av en långvarig sjukdom vilket har påverkat ledningens förmåga att lösa sina uppgifter. Omedelbara åtgärder har vidtagits och arbetet forstärks nu med en justerad arbetsfördelning. Arbetsbelastningen för RÖS ledning har varit hög under hösten.

Jämställdhet

En ny Diskrimineringspolicy med tillhörande jämställdhetsplan antogs under förra året.

Arbetet med diskrimineringsfrågor har under året tagits upp i olika forum. Arbetet med detta tema kommer fortsätta då detta i egentlig mening är en arbetsmiljöfråga i det dagliga arbetet. Chefen för Operativa avdelningen med två personer har deltagit i en konferens avseende jämställdhet. Underlaget från denna konferens är redovisat i ledningsgruppen.

Räddningstjänsten tillämpar positiv särbehandling vid rekrytering i syfte att öka mångfalden, årets rekryteringar har dock genomförts i avsaknad av sökande som kunnat påverka detta. Antalet kvinnor i organisationen är 13 st, varav tio i utryckningstjänst. Av dessa är fyra på heltid, och sex i räddningsvärn.

Räddningstjänsten är positiv till och uppmuntrar föräldrar att nyttja rättigheten att vara föräldraledig. Med en ökande personalomsättning med påföljande förnying av organisationen som sker de närmaste åren kan det antas att föräldraledigheterna kommer att öka.

Kompetensutveckling

Utbildningsläget i organisationen är bra genom att samtlig personal, förutom de senast anställda deltidssbrandmännen, har kompetensutbildning för egen befattning. Antalet utbildade befäl är väl tillgodosett i heltidsorganisationen. Inom deltid finns en brist på extra utbildade befäl som gör att utbildning av deltidssbefäl kommer att prioriteras under kommande år. Kommande pensionsavgångar skapar ett behov av utbildning både inom hel- och deltid.

Under året har en brandman från Mariestad heltid och två deltidssbrandmän genomgått befälsutbildning Räddningsledare A.

Grundutbildning för deltidssbrandmän - Räddningsinsats – har genomgåts av tio brandmän från Skövde, Tibro, Karlsborg, Hjo, Mariestad och Hova.

Årets preparandutbildning för nyanställda deltidssbrandmän och räddningsvärnsmän genomfördes med 20 deltagare. Utbildningen anordnas i egen regi och vänder sig till nyanställd personal som ej genomgått brandmansutbildning tidigare. Preparandutbildningen är en grundläggande utbildning för brandmän som ger kompetens för tjänstgöring som brandman och behörighet för fortsatt utbildning i MSB:s Utbildning för Räddningsinsats.

Inom ramen för projektet SAMS har samtlig personal i utryckningstjänst genomgått särskild utbildning och hjärtstartare har placerats på samtliga stationer. SAMS är ett samarbetsprojekt mellan Räddningstjänsten, Polisen och Ambulanssjukvården som syftar till att undersöka om det är möjligt att förkorta insatstiden för livsuppehållande åtgärder för personer som drabbas av hjärtstopp och därigenom öka överlevnadsgraden för dessa patienter.

Under hösten startade utbildning för körkortsbehörighet C med arton deltagare.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron i organisationen är fortsatt låg och ser ut att ha stabiliserats på nivån 1-1,5 %. Jämfört med föregående år är sjukfrånvaron oförändrad och är fortfarande på en mycket låg nivå. Frånvaron skiljer sig åt mellan åldersgrupperna såtillvida att våra yngre medarbetare, <30 år, hade en frånvaro på 0,5 % (1,9 %), i gruppen 30-49 år var frånvaron 0,5 % (1,1 %) och i gruppen 50 år och äldre var sjukfrånvaron 2,3 % (1,0 %). Totalt uppgick sjukfrånvaron till 1,2 % vilket är ett oförändrat värde jämfört med föregående år.

Arbets skador

Antalet anmälda arbets skador har minskat och ligger även detta år på en mycket låg nivå jämfört med tidigare. Endast tre anmälningar har gjorts jämfört med 8-10 tidigare år. Förhoppningsvis är detta ett resultat av ökat arbete med och medvetenhet om arbetsmiljön.

De skador som anmäldes inträffade under stationsarbete resp. fysisk träning, ingen av dem av allvarlig art.

Olyckor och allvarliga tillbud

Tillbuds anmälan är en viktig del i det systematiska arbetsmiljöarbetet, med tillbud avses händelser som ledde, eller kunde ha lett, till en allvarlig olycka. Syftet med att tillbud ska anmälas är att organisationen ska kunna åtgärda eller förebygga brister i organisation, materiel eller kompetens.

Under året har 7 tillbud eller olyckor anmälts vilket är några färre än tidigare år. Tillbudena har orsakats av halka, fysisk träning samt vid ett tillfälle i samband med en räddningstjänstinsats. Samtliga anmälningar utreds och åtgärdas i syfte att förhindra upprepningar.

Personalen i siffror

Anställda	2013	2012	2011
Dagtid	21	21	22
- varav kvinnor	3	2	2
Heltid	64	60	60
- varav kvinnor	4	4	2
Deltid	169	171	172
- varav kvinnor	-	1	1
Räddningsvårn	96	95	97
- varav kvinnor	6	5	4

Åldersstruktur

Dagtid			
-29 år	2	1	1
30-49 år	6	7	6
50- år	13	13	15
Medelålder	51,4	51,4	52,0
Operativ personal Heltid			
-29 år	10	10	8
30-49 år	29	24	23
50- år	25	26	29
Medelålder	43,9	44,4	44,9
Deltid			
-29 år	17	18	21
30-49 år	102	109	116
50- år	49	44	35
Medelålder	45,4	43,3	42,0

Personalomsättning, procent

Dagtid/heltid	3,5 %	9,8 %	2,4 %
Deltid	5,9 %	5,2 %	10,4 %
Räddningsvårn	2,1 %	7,2 %	5,0 %

Tidsanvändning. Dag-/heltidspersonal, timmar	2013	2012	2011
Ordinarie arbetstid	177 415	171 550	178 419
Närvarotid	157 303	149 729	154 160
	88,7 %	87,3 %	86,4 %
Frånvarotid	20 112	21 820	24 260
	11,3 %	12,7 %	13,6 %
Frånvaro, procent av total ar- betstid			
Sjukdom			
Samtlig personal	1,2 %	1,2 %	1,3 %
– 29 år	0,5 %	1,9 %	1,2 %
30-49 år	0,5 %	1,1 %	0,6 %
50- år	2,3 %	1,0 %	1,9 %
Övrig frånvaro			
Semester	8,1 %	9,6 %	8,8 %
Vård av barn	0,2 %	0,2 %	0,2 %
Föräldraledighet	0,8 %	0,6 %	1,2 %
Övrigt (tjänstledighet, enskild angelägenhet, studie- ledighet)	0,9 %	1,1 %	2,0 %
Arbets-skador, antal anmälda			
Heltid	3	3	2
Deltid	1	1	1
Olyckor, allvarliga tillbud, antal anmälda			
Heltid	5	8	10
Deltid	2	3	1

Skadeförebyggande avdelningen

Sammanfattning

Året inleddes med att de nya riktlinjerna för förebyggande verksamheten började gälla 1 januari. Avdelningens resultat under året är tillfredsställande och samtliga av avdelningens målsättningar anses vara uppfyllda.

Något färre tillsyner än planerat enligt Lag om skydd mot olyckor har genomförts under året på grund av att ett antal tillsynsobjekt har tagits bort då de inte längre anses uppfylla kraven för regelbunden tillsyn, vakanser inom avdelningen har förekommit under delar av året samt att avdelningens personal har fått arbeta extra med vissa tillsynsobjekt. En förbättring jämfört med tidigare år har gjorts när det gäller tillsyn av farlig verksamhet, där det under året har genomförts 3 tillsyner av farlig verksamhet.

Tjänsten som brandingenjör på avdelningen har tillsats. Under året har också räddningstjänstens nya SMO-styrka, som i huvudsak ska arbeta med förebyggandeuppgifter, tagits i drift.

Räddningstjänsten har förbättrat möjligheterna att nå ut med information och rådgivning till allmänheten genom att en ny hemsida tagits i drift, börjat twittra samt genom att starta en Facebooksida. Ett nytt system har också börjat användas för att dokumentera informationsinsatser mot allmänheten, vilket ger bättre och mer korrekt statistik till verksamhetsuppföljning.

Tävlingen Camp Blåljus har för första gången genomförts i Skövde med ett lyckat resultat. Deltagare och arrangörer var nöjda med evenemanget.

Förebyggandeavdelningen har varit värd för en utbildningsträff för de som arbetar med extern utbildning och information till allmänheten inom räddningstjänsterna i gamla Skaraborg. Avdelningen har också varit värd för en nätverksträff för samtlig personal som arbetar med förebyggande verksamhet inom räddningstjänsterna i gamla Skaraborg och Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (NÄRF).

Cheferna för förebyggandeavdelningarna inom räddningstjänsterna i gamla Skaraborg och NÄRF har påbörjat regelbundna chefsträffar för att samverka, likrikta förebyggande verksamheterna och skapa möjlighet att genomföra gemensamma projekt. Vid årets chefsträffar har beslut tagits om att under kommande år genomföra gemensamma kompetensutvecklingar för avdelningarnas personal, med start våren 2014.

Andelen informationstillfällen som räddningstjänsten medverkat i har ökat under året jämfört med föregående år. Ökningen gäller både tillfällen som räddningstjänsten arrangerat själva och tillfällen där räddningstjänsten medverkat men någon annan varit arrangör.

Under året har ett flertal LSS-verksamheter identifierats som har varit okända för räddningstjänstens tillsynsverksamhet. Flera av dessa objekt har tillsynats för att se om lagstiftningens krav uppfylls. I flera fall har lagstiftningens krav inte uppfyllts och i ett fall har därför föreläggande meddelats.

Resultat

Under året har 95 % av årets tillsyner enligt Lag om skydd mot olyckor (LSO) och 110 % av årets tillsyner enligt Lag om brandfarliga och explosiva varor (LBE) genomförts. Totalt 3 tillsyner av farlig verksamhet enligt LSO har genomförts under året, vilket är helt enligt plan. Vid jämförelse med plan för 2013 samt motsvarande period för föregående två år anses resultaten vara godtagbara.

Endast 95 % av tillsynerna enligt LSO har genomförts på grund av att ett antal tillsynsobjekt har tagits bort då de inte längre anses behöva regelbunden tillsyn, vakanser inom avdelningen har förekommit under delar av året samt att avdelningens personal har fått arbeta extra med vissa tillsynsobjekt.

Under året har ett flertal LSS-verksamheter identifierats som har varit okända för räddningstjänstens tillsynsverksamhet. Flera av objekten har tillsynats för att se om lagstiftningens krav uppfylls. I flera fall har lagstiftningens krav inte uppfyllts och i ett fall har därför föreläggande meddelats. Räddningstjänsten valde att börja med att förelägga i ett ärende för att se hur verksamheten ställer sig till föreläggandet samt vad utfallet av ett eventuellt överklagande skulle bli. Verksamheten valde, efter kontakt med jurist, att inte överklaga föreläggandet. Föreläggandet leder nu till att aktuell medlemskommun, i samarbete med räddningstjänsten, ser över hur gällande krav i lagstiftningen uppfylls i samtliga av kommunens LSS-verksamheter och vid behov implementerar åtgärder för att uppfylla lagstiftningens krav.

Fler tillsyner enligt LBE har genomförts under året, än vad som planerats, framförallt på grund av att "släpande" tillsyner från föregående år har genomförts under året.

Planen för antalet tillstånd som utfärdas enligt LBE har reviderats från 100 st. per år till 50 st. per år. Tillståndshandlingen påbörjades i september 2010 och började på en hög nivå, ca 100 tillstånd per år, för att under kommande år kontinuerligt minska. Under året har 38 tillstånd för hantering av brandfarliga och explosiva varor utfärdats, vilket motsvarar 76 % av plan för året. Resultatet är lägre än förväntat men är inget som räddningstjänsten kan påverka då det styrs av efterfrågan från samhället.

Under året har 24 ansökningar om att bedriva egensotning medgivits. Endast 3 ansökningar har helt eller delvis avslagits. Avslagen grundar sig på att det förekommer Ej åtgärdade brister, identifierade vid tidigare brandskyddskontroll, alternativt att det råder eldningsförbud i anläggningen.

Antalet utbildningstillfällen för medlemskommunernas personal uppgår för året till 90 tillfällen. Detta är ett något lägre resultat än förväntat. Utbildning av medlemskommunernas personal genomförs primärt av en person inom RÖS, den externa utbildningsledaren. Utbildningsledaren har under slutet av första halvåret inte haft möjlighet att framföra sitt fordon på grund av ett temporärt sjukdomstillstånd. Detta har medfört att något färre antal utbildningstillfällen har kunnat genomföras under året.

Stora förbättringar mot föregående år har gjorts när det gäller räddningstjänstens information till allmänheten. Vid årsskiftet introducerades ett nytt system för att dokumentera de informationsinsatser som organisationen genomför. Med det nya systemet har statistiken över hur många personer som nåtts av räddningstjänstens informationsverksamhet förbättrats och utgörs inte längre enbart av uppskattningar som gjorts för tidigare år. Räddningstjänsten har bedrivit information till allmänheten vid 113 tillfällen. Räddningstjänsten har nått ut med information till ca 8 700 personer vid dessa tillfällen. Resultatet är en ökning på 74 % från föregående år. En stor skillnad är att en större andel av resultatet är säkerställt istället för att vara ett uppskattat värde som det var för föregående år. Räddningstjänsten har arrangerat informationstillfällen på egen hand samt deltagit vid informationstillfällen arrangerade av andra aktörer. Räddningstjänsten har bland annat arrangerat Camp Blåljus 2013, Barnens räddningsdag i Mariestad, öppet hus på brandstationen i Töreboda, barnens dag på KSS i Skövde, osv. Räddningstjänsten har deltagit i evenemang arrangerade av andra aktörer, t.ex. Rydsdagen i Skövde, Locketorpsdagarna i Skövde, Trafiksäkerhetsdag i Skövde, Trafiksäkerhetsdag i Mariestad, Nationaldagsfirande i Karlsborg, 600 års jubileum i Hjo, Speed Art Design i Mariestad, Ljusvandring i Tibro, Reflexkampanj i Skövde och Mariestad, Reflexkampanj i Skövde, Eldfesten i Tibro, osv.

Räddningstjänsten har genomfört andra arbetsuppgifter i form av olika typer av ärenden vid 483 tillfällen under året, vilket är en normal nivå jämfört med föregående år. Ärenden utgör yttranden till andra myndigheter som till exempel polismyndigheten och övriga förvaltningar inom kommunerna. Ärendehantering har förändrats och den nya ärendehanteringssystemet började användas i början av året. Förändringen innebar att benämningarna i ärendehanteringssystemet förändrades för att göra systemet lättare att hantera för medarbetarna samt för att få ut bättre statistiskt underlag av systemet. En bättre statistik är nödvändig för att kunna genomföra en bra uppföljning av verksamheten. Antal ärenden för respektive ärendetyp jämförs inte då det inte går på grund av de nya benämningarna. Det kommer dock att göras för kommande år.

För mer statistik se tabell 1 på följande sida.

Tabell 1: Statistik förebyggande verksamhet

	2013	Plan 2013	Andel	2012	2011
Tillsyner					
Tillsyn LSO	266	280	95 %	264	252
- varav farlig verksamhet	3	3	100 %	-	-
Tillsyn LBE	99	90	110 %	80	76
Totalt antal tillsyner	368	370	99,5 %	344	328
Tillstånd brandf. / expl. varor					
Tillstånd brandfarlig vara	31	-	-	48	
Tillstånd explosiv vara	7	-	-	6	
Totalt antal tillstånd	38	50	76 %	54	
Utbildning					
Genomförda kurser	90	100	90 %	101	-
Antal deltagare på kurser	1565	-	-	1838	-
Information till allmänheten					
Antal genomförda informationer	113	-	-	-	-
Antal informerade personer	3174	-	-	-	-
Antal informerade personer*	5564	-	-	5000	3800
Totalt antal informerade personer	8738		-	5000	3800
Medgivande för egensotning					
Beviljade	24	-	-	34	-
Avslagna	3	-	-	4	-
Ärenden					
Avsyning – brandfarlig vara	19	-	-	-	-
Avsyning – explosiv vara	2	-	-	-	-
Komplettering – brandfarlig vara	1	-	-	-	-
Larm - automatlarmsuppföljning	12	-	-	-	-
Samråd – brandfarlig vara	3	-	-	-	-
Samråd – detaljplan/översiktsplan	46	-	-	-	-
Samråd – församråd	21	-	-	-	-
Samråd – hetarbete i förbudsområde	1	-	-	-	-
Samråd – slutsamråd	3	-	-	-	-
Samråd – tekniskt samråd	40	-	-	-	-
Samråd – uppföljning tekniskt samråd	2	-	-	-	-
Samråd – övrigt samråd	10	-	-	-	-
Tillstånd – brandfarlig vara	31	-	-	-	-
Tillstånd – explosiv vara	7	-	-	-	-
Yttrande – byggnadsnämnden	12	-	-	-	-
Yttrande – polismyndigheten	221	-	-	-	-
Yttrande – socialnämnden	35	-	-	-	-
Yttrande – övriga yttranden	10	-	-	-	-
Övrigt – brandfarlig vara	5	-	-	-	-
Övrigt - byggnadsnämnd	2	-	-	-	-
Totalt antal ärenden	483		-	379	491

* Uppskattat värde

Måluppfyllelse

Målen för verksamheten presenteras i form av säkerhetsmål och prestationsmål i Räddningstjänsten Östra Skaraborgs handlingsprogram för 2011 till 2014. Säkerhetsmålen är övergripande målsättningar för verksamheten. Prestationsmålen är mätbara målsättningar som syftar till att verksamheten ska uppfylla säker-

hetsmålen, därför behandlas endast prestationsmålen i denna måluppfyllelse även om samtliga målsättningar redovisas.

Säkerhetsmål

- Mål:** Räddningstjänsten ska erbjuda invånarna inom medlemskommunerna ett likvärdigt skydd mot olyckor genom förebyggande verksamhet utifrån den kommunspecifika riskbilden.
- Mål:** Skador på människors liv och hälsa, egendom och på miljön till följd av brand ska minimeras.
- Mål:** Skador på liv och hälsa, egendom och på miljön till följd av olyckor vid anläggning med farlig verksamhet ska minimeras.
- Mål:** Skador på liv och hälsa, egendom och på miljön till följd av olyckor vid anläggningar för hantering och förvaring av brandfarliga och explosiva vara ska minimeras.

Prestationsmål

- Mål:** Tillsyn av ägares/innehavares ansvar för brandsäkerheten enligt lagen om skydd mot olyckor ska genomföras enligt en årlig verksamhetsplan.

Resultat: Tillsynerna är planerade i strategiplan för 2013. I vilken det framgår att avdelningens målsättning är att genomföra 280 tillsyner enligt Lag om skydd mot olyckor (LSO) 2 kap 2§, varav ca 40 st. ska genomföras på badplatser. Utöver detta planerades att genomföra 3 tillsyner enligt LSO 2 kap 4§ om farlig verksamhet.

I tabell 1 framgår att det totalt under året genomförts 266 av 280 tillsyner enligt LSO 2 kap 2§, vilket motsvarar 95 % av årets totala antal planerade tillsyner. 40 av de 266 tillsynerna utgjordes av kommunala badplatser, vilket innebär att 226 normala tillsyner genomförts under året. För året planerades 3 tillsyner enligt LSO 2 kap. 4§ om farlig verksamhet, vilka har genomförts enligt plan. Vid 168 av 266 tillsyner identifierades brister, vilket motsvarar 63 %.

Analys: Verksamhetens resultat understiger det planerade resultatet för året. Det har gjorts färre tillsyner än vad som var planerat för året då ett flertal objekt har tagits bort som tillsynsobjekt, avdelningen under delar av året har haft vakanta tjänster samt då personal har fått arbeta extra med vissa tillsynsobjekt. Målet anses vara uppfyllt.

- Mål:** Tillsyn av ägares/innehavares ansvar för anläggningar med hantering och förvaring av brandfarliga och explosiva varor i tillståndspliktig mängd ska genomföras enligt en årlig verksamhetsplan.

Resultat: Tillsynerna är planerade i strategiplan för 2013. I vilken det framgår att avdelningens målsättning är att genomföra 90 tillsyner enligt Lag om brandfarliga och explosiva varor (LBE).

I tabell 1 framgår att det totalt under året genomförts 99 av 90 tillsyner, vilket motsvarar 110 % av årets totalt antal planerade tillsyner enligt lagstiftningen. Vid 49 av 99 tillsyner identifierades brister, vilket motsvarar 49,5 %.

Analys: Resultatet för året överstiger det planerade resultatet. Det har gjorts fler tillsyner än vad som är planerat för året då ett flertal "släpande" tillsyner från föregående år har genomförts under året. Målet anses vara uppfyllt.

- Mål:** Tillstånd för hantering av brandfarliga och explosiva varor ska handläggas inom angiven tid, (tre månader).

Resultat: Samtliga tillståndsansökningar har behandlats inom 3 månader från att kompletta ansökningshandlingar har inkommit till Räddningstjänsten Östra Skaraborg.

Analys: De flesta tillståndsansökningar gäller hantering av mindre mängder brandfarliga eller explosiva varor vilket innebär att det krävs mindre arbete och således en kortare handläggningstid. Inom avdelningen hanteras tillståndsansökningar för brandfarliga och explosiva varor av respektive tillsynsförättare, vilket innebär att nästan alla ansökningar hanteras av en handläggare som är väl bekant med den sökande verksamheten och dess personal. Detta arbetssätt bidrar till att hålla handläggningstiderna korta. Målet anses vara uppfyllt.

Mål: Boende inom förbundets medlemskommuner ska ges ökade möjligheter att skydda sig mot brand genom att Räddningstjänstens samlade personalresurs används vid information, rådgivning och utbildning.

Resultat: Under året har ca 8700 personer nåtts av räddningstjänstens informationsverksamhet vid 113 tillfällen samt 1565 personer har nåtts av räddningstjänstens utbildningsverksamhet riktad mot medlemskommunernas personal, vid 90 tillfällen. Totalt har ca 10 300 personer fått ökade möjligheter att skydda sig mot brand under året, vilket motsvarar ca 9 % av invånarna i räddningstjänstens medlemskommuner. Räddningstjänsten har arrangerat informationstillfällen på egen hand samt deltagit vid informationstillfällen arrangerade av andra aktörer. I strategiplanen för 2013 planerades att räddningstjänsten skulle närvara vid minst 10 större informationstillfällen. Räddningstjänsten har under året totalt närvarat vid 113 informationstillfällen av varierande storlek. Under 2013 har ett samarbete startats med Migrationsverket som innebär att räddningstjänsten informerar samtliga nyanlända asylsökande i hela Skaraborg om brand och brandskydd.

Analys: Från år 2012 till 2013 har antalet personer som fått ökade möjligheter att skydd sig mot brand ökat från ca 6 800 personer 2012 till ca 10 300 personer 2013, vilket är en ökning med 51 %. Ser man endast till informationsverksamheten är ökningen från 5 000 år 2012 till 8 738 år 2013, en ökning på 74 %. En stor del av denna ökning står räddningstjänstens nya resurs, SMO-styrkan för, vilket syns tydligt i statistiken om den delas upp per halvår, då SMO-styrkan påbörjade sitt arbete under andra halvåret 2013. Antalet personer som nåtts av räddningstjänstens informations och utbildningsverksamhet under första halvåret 2013 var ca 3 800 personer att jämföra med 6 500 personer under andra halvåret, en ökning på 71 %. Målet anses vara uppfyllt.

Mål: Räddningstjänsten ska aktivt verka för att öka andelen boendemiljöer som har individuellt anpassat brandskydd, dock minst brandvarnare.

Resultat: Detta görs framförallt genom information till allmänheten och utbildning av medlemskommunernas personal. Vikten av att ha brandvarnare och annan brandskydds- och/eller brandsläckningsutrustning tas alltid upp vid informations- och utbildningsverksamhet. Genom samarbete med Länsförsäkringar Skaraborg och Dina Försäkringar Mellersta Skaraborg har räddningstjänsten fått tillgång till brandvarnare att förse allmänheten med när behov för detta finns. Brandvarnare har placerats på samtliga första bilar i förbundet för att kunna delas ut till allmänheten vid förebyggande verksamhet eller vid operativa insatser. Brandvarnare tas också med för utdelning vid de olika informationstillfällen som räddningstjänsten närvarar vid.

Analys: Information till allmänheten, speciellt den riktad till utsatta grupper, t.ex. invandrare bör ha en positiv inverkan genom att öka medvetandegraden om brandvarnare hos gruppen. Möjligheten att kunna förse allmänheten med brandvarnare är positivt och möjligheten har använts vid flera tillfällen under det gångna året. Målet anses vara uppfyllt.

Mål: Rengöring och brandskyddskontroll ska genomföras enligt beslutade frister.

Resultat: Rengöring och brandskyddskontroll genomförs enligt beslutade frister.

Analys: Uppgiften att sköta rengöring och brandskyddskontroll ligger hos skorstensfejarmästarna i respektive kommun och sköts utan anmärkning. Målet anses vara uppfyllt.

Personal

Avdelningen bestod i början av året av 1 avdelningschef tillika brandingenjör/civilingenjör brandteknik, 1 utbildningsledare, 1,6 brandinspektörer och 1,0 brandmästare, totalt 4,6 tjänster. Vakanserna inom avdelningen uppgick i början av året till 1,4 tjänster.

Sedan den 1 januari 2013 är Ulf Seglert utsedd till att vara den handläggare som primärt sköter Skövde, vad gäller tillsyn, tillstånd, yttranden och liknande. Då Ulf även är insatsledare i Mariestad var fjärde vecka har Stig Torell haft Ulfs uppgifter under aktuell vecka. Detta för att det alltid ska finnas en handläggare tillgänglig i Skövde. Ulf har också under året genomgått en vidareutbildning inom området brandfarlig och explosiv vara för att på ett bättre sätt kunna sköta både tillståndsgivning och tillsyn enligt LBE.

Under första halvåret har personal till räddningstjänstens nya SMO-styrka rekryterats. Personalen påbörjade sina anställningar inom organisationen under första halvåret och togs i drift för förebyggande verksamhet under andra halvåret.

Avdelningens nya brandingenjör/civilingenjör brandteknik, Terese Andreasson, påbörjade sin anställning under året. Terese närvarade vid några tillfällen under våren, som en del i sin introduktion, och började sin tillsvidareanställning under augusti. Från augusti fram till årsskiftet har Terese introducerats inom organisationen och i förebyggandearbetet.

Avdelningen utgjordes den 31 december 2013 av 1 avdelningschef tillika brandingenjör/civilingenjör brandteknik, 1 brandingenjör/civilingenjör brandteknik, 1 utbildningsledare, 1,6 brandinspektörer och 1,0 brandmästare, totalt 5,6 tjänster. Vakanserna inom avdelningen uppgick i slutet av året till 0,4 tjänster.

Övrig verksamhet

Första januari 2013 började de nya riktlinjerna för förebyggande verksamheten inom RÖS att gälla. De nya riktlinjerna beskriver avdelningens verksamhet i detalj och syftar till att kvalitetssäkra och förtydliga hur förebyggande verksamhetens arbetsuppgifter ska bedrivas. Riktlinjerna ska vara ett stöd för den enskilde medarbetaren i dennes arbete samt på ett begripligt sätt beskriva verksamheten för utomstående, t.ex. medlemskommunernas invånare. Riktlinjerna har tagits fram i samarbete med avdelningens medarbetare.

Avdelningens personal har under året deltagit vid flera konferenser och seminarium som t.ex. Förebyggandekonferensen, Brandskydd 2013, Sotningskonferens 2013, Skolan brinner 2013, FRIS årsmöte, m.fl.

Räddningstjänstens operativa personal har under året genomgått en internutbildning i förebyggandearbete. Utbildningen omfattade bland annat byggnadskonstruktion under olika tidsperioder, byggnadstekniskt brandskydd, byggprocessen i kommunen och information till allmänheten.

Under året har räddningstjänstens nya hemsida både tagits fram och tagits i drift. Den nya hemsidan togs i drift i månadsskiftet april och maj. Hemsidan ger räddningstjänsten ökade möjligheter att nå ut med information och rådgivning till allmänheten. Samtidigt som hemsidan lanserades började RÖS även att twittra. Idag publiceras kortfattad information om samtliga larm via Twitter så att de dels finns på hemsidan och dels är tillgängliga för allmänheten att följa via t.ex. dator eller mobiltelefon. I slutet av 2013 har räddningstjänsten ca 430 följare via Twitter. Följare är allt ifrån allmänhet, till media, politiker, företag, andra räddningstjänster, osv. Under senare del av året har räddningstjänsten lanserat en sida på Facebook för att även via denna kanal nå ut till medborgarna i våra medlemskommuner med information och rådgivning. Facebooksidan gillas i slutet av året av ca 420 personer, vilka samtliga får direkt tillgång till vad räddningstjänsten publicerar. Sidan medger att se statistik över hur många enskilda personer som tagit del av ett inlägg. Inlägg som räddningstjänsten har gjort har ibland nåtts av fler än 1 500 personer.

Samarbetet med närliggande räddningstjänster har förbättrats under året genom olika evenemang. Avdelningen har arrangerat en utbildningsträff för samtlig personal som arbetar med utbildning och information till allmänheten inom räddningstjänsterna i Skaraborg. Träffen var mycket lyckad och bidrar till ett ökat samarbete mellan räddningstjänsterna bland annat genom att räddningstjänsterna framöver ska göra sitt utbildningsmaterial tillgängligt för varandra. Avdelningen har också arrangerat en nätverksträff för samtlig personal som arbetar med förebyggande verksamhet inom räddningstjänsterna i närområdet. Träffen var mycket lyckad och vid träffen deltog, utöver RÖS, Norra Älvsborgs räddningsförbund (NÄRF), Räddningstjänsten Västra Skaraborg, Räddningstjänsten Skara-Götene och Räddningstjänsten Falköping-Tidaholm. På nätverksträffen diskuteras förebyggandearbetet och medarbetarna lär känna varandra och utbyter erfarenheter och idéer med varandra. Träffen bidrar till erfarenhetsutbyte och stärker samarbetet mellan räddningstjänsterna.

Utöver ovanstående träffar har avdelningscheferna för förebyggande verksamheterna inom räddningstjänsterna i Skaraborg och NÄRF genomfört chefsträffar för att ytterligare stärka samarbetet och driva projekt tillsammans. Vid dessa träffar har det beslutats att genomföra kompetensutveckling av personalen gemensamt under kommande år med start våren 2014. Beslutade områden för kompetensutveckling är brandfarlig vara, byggprocessen, explosiva varor samt juridik. Tanken är att genomföra två utbildningstillfällen per år, under våren respektive hösten.

I maj avgjordes årets upplaga av tävlingen Camp Blåljus. För första gången genomfördes tävlingen i Skövde och arrangerades under ledning av RÖS. Inför tävlingen har räddningstjänsten varit ute i skolor i förbundet och informerat elever och lärare i årskurs 8 om tävlingen. Totalt deltog 57 klasser i tävlingen från hela Skaraborg varav 19 klasser från RÖS medlemskommuner. Samtliga medlemskommuner förutom Töreboda och Karlsborg har klasser som deltagit i tävlingen. Vinnare av Camp Blåljus 2013 blev Rudenschöldskolan 8A:2 följt av Dalängskolan 8d på andra plats och Rudenschöldskolan 8B:1 på tredje plats. Samtliga skolor från Lidköping.

Under året har båda de överklagade brandskyddskontrollärendena i Gullspångs kommun avgjorts till räddningstjänstens fördel. Ärendena har överklagats i olika omgångar i flera instanser ända upp till Högsta förvaltningsdomstolen. Nyttjanderättsförbud föreligger nu för anläggningarna och utdömt vite har betalats.

Ekonomi

Intäkter

Intäkterna för förebyggandeverksamheten för året understiger de planerade intäkterna något. Fler verksamheter (konton) har under året tillförts avdelningen för att underlätta den ekonomiska uppföljningen. Tidigare saknades verksamheter för samordnad tillsyn enligt LSO och LBE samt för tillstånd enligt LBE. Intäkterna för dessa verksamheter bokfördes tidigare på övriga konton utan någon speciellt framtagen fördelning. De nya verksamheterna har inte någon planerad intäkt för året utan enbart de faktiska intäkterna. På grund av detta kan endast summan av årets utfall jämföras mot summan i planen.

Räddningstjänsten har fått bidrag av Folkhälsorådet i Skövde på 35 000 kr att använda för att finansiera kostnader i samband med Camp Blåljus 2013, dessa är bokförda på verksamhet "38034 Andra tjänster". Räddningstjänsten genomför utbildningen Upp i rök riktad mot årskurs 8 i grundskolan och får för detta ett bidrag från Brandskyddsföreningen Skaraborg. Bidraget uppgick för 2013 till 42 200 kr och är bokförda på verksamhet "38034 Andra tjänster".

Intäkterna för förebyggandeverksamheten uppgår för 2013 till 1 121,3 tkr jämfört med 1 263 tkr i planen för året. Räknas bidragen för Camp Blåljus och Upp i rök utbildningen bort är summan för året 1 044,1 tkr, vilket innebär 218,9 tkr mindre än plan för året. Det lägre resultatet beror framförallt på att plan för 2013 inte byggde på planerat antal fakturerbara uppgifter samt till en mindre del på att antalet tillsyner, tillstånd och utbildningar understiger det planerade antalet.

För mer statistik se tabell 2.

Tabell 2: Intäkter förebyggandeverksamhet

3803	Förebyggande brandskydd o utbildning	Utfall 2013	Plan 2013
38031	Tillsyn LSO	226,8	488
38032	Tillsyn LBE	121,3	160
38033	Biträde till byggnadsnämnder	116,4	115
38034	Andra tjänster	77,2	0
38035	Extern utbildning	394,0	500
38036	Tillsyn LSO/LBE	99,6	0
38037	Tillstånd LBE	86,0	0
	Summa intäkter	1 121,3	1 263

Utgifter

Utgifterna för förebyggandeverksamheten får under året överstiga planerat utrymme med 77,2 tkr, vilket motsvarar de ekonomiska medel som verksamheten fått i bidrag från Folkhälsorådet i Skövde respektive Brandskyddsföreningen Skaraborg under året. Verksamhetens totala utgifter för året uppgår till 241,3 tkr jämfört med 215 tkr i plan för året, vilket innebär att utgifterna överstiger plan med 26,3 tkr. Möjlighet fanns att överstiga planen med 77,2 tkr vilket inte ansågs nödvändigt. Kostnaderna för Camp Blåljus uppgick till 29,2 tkr och bidraget för Upp i rök utbildningen användes för att köpa in utbildningsmaterial till avdelningen för 41,1 tkr. Totalt har förebyggandeverksamhetens utgifter understigit planen och bidragen med 50,9 tkr.

För mer statistik se tabell 3.

Tabell 3: Utgifter förebyggandeverksamhet

3813	Förebyggande brandskydd o utbildning	Utfall 2013	Plan 2013
38131	Inventarier och förbrukningsmaterial	6,3	33
38132	Främmande tjänster	31,1	22
38133	Övrigt	0	10
38134	Extern utbildning	101,5	150
38135	Information till allmänheten	102,4	0
	Summa utgifter	241,3	215

Skadeavhjälpande avdelningen

Sammanfattning

Under året har genomförts 1453 insatser vilket är en ökning med nästan hundra larm jämfört förra året. Till del kan ökningen förklaras med att 2013 var det första hela verksamhetsåret med SAMS. Räddningstjänsten ser SAMS som en stor framgång då man redan halvvägs in i projektet räddat flera liv.

Trots våra insatser har 14 personer mist livet vid olyckor. Till detta skall läggas 38 antal allvarligt skadade och 219 lindrigt skadade. En kringeffekt i detta sammanhang är naturligtvis anhöriga till skadade och drabbade. Räddningstjänstens arbete med efterarbetet efter olyckan är i detta avseende en viktig parameter för att minska mänskligt lidande.

Insatsstatistik

När man studerar det statistiska underlaget över antal larm och fördelningar på olyckstyper och skadade slås man över de likheter som råder mellan verksamhetsåren. Inga större variationer kan skönjas. Andelen brand i byggnad minskar något minskat. I tabellen nedan ser vi dels en jämförelse mellan olyckstyper de senaste åren och dels skadeutfallet.

Olyckstyper	2011	2012	2013
Brand i byggnad	149	139	127
Brand, ej i byggnad	90	107	139
Trafikolycka	193	217	200
Utsläpp, farligt ämne	28	20	41
Drunkning/Tillbud	5	2	5
Automatiskt brandlarm	697	657	647
Samlarm		47	88
Övriga olyckstyper	156	193	212
Totalt	1331	1382	1459

Tabell 2. Antal larm per olyckstyp 2013 med 2012 och 2011 som jämförelse.

*Ingen verksamhet under året, ny för 2012.

Fördelning personskador	2011	2012	2013
Lindrigt skadade	221	207	219
Svårt skadade	44	30	38
Omkomna	12	12	14

Tabell 3. Omkomna, svårt och lindrigt skadade 2013 med 2012 och 2011 som jämförelse.

Omkomna per olyckstyp	2011	2012	2013
Brand i byggnad	5	2	2
Trafikolycka	6	9	4
Drunkning	2	0	5
Övrigt	2	2	3

Tabell 4. Antal omkomna per olyckstyp 2013 samt 2012 och 2011 som jämförelse.

Axplock från årets händelser

Lägenhetsbrand Spånvägen, Skövde 2013-01-01

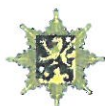
Årets första larm inkommer kl 00:38 på nyårsnatten. "Brand på balkong. När vi kom till platsen brann det på balkongen och var på väg in i lägenheten. En ruta hade gått sönder i fönsterpartiet mot balkongen och balkongdörren stod öppen. Balkongen var inglasad men en ruta var sönder i inglasningen när vi kom fram. Vi påbörjade rökdykning för att söka efter personer i lägenheten. Rökdykargruppen gick in via balkongen, den trasiga rutan i inglasningen och genom balkongdörren. Rökdykarna släckte branden på väg in lägenheten och sökte igenom lägenheten men det fanns inga personer kvar därinne. Samtidigt som rökdykarna var inne satte vi trapphuset under övertryck och när rökdykarna hade sökt igenom lägenheten öppnade de entrédörren så vi kunde ventilerar ut röken ur lägenheten."

Bussolycka väg 200, Midskog, Gullspång 2013-01-31

"Väg 200 vid Midskog svänger vägen kraftigt i en vänstersväng som ligger i slutet på en mindre backe. Vid den aktuella tidpunkten frös vägbanan snabbt och det uppstod s.k. blixthalka. När bussen närmar sig svängen tappar den fäste och kanar ner i dikeskanten, stannar ca 2 meter från väggkanten. Bussen lutar kraftigt och dörrar spärras av marken. Efterföljande buss stannar och de båda chaufförerna börjar ta hand om passagerarna. Efter att skapat en evakueringsväg via ett sidofönster påbörjas evakuering. Evakuerade passagerare placeras i den efterföljande bussen. När ambulans och räddningstjänst anländer tar de hand om skadade och chockade passagerare. Bussen stabiliseras med hjälp av stöttor. Sjukvårdgrupp från Kärnsjukhuset i Skövde anländer och hjälper till med vårduppgifter. POSOM från Gullspångs kommun registrerar drabbade passagerare och informerar kommunen. När sista passagerare lyfts ut från bussen genomför räddningstjänsten sökning i skogen för att säkerställa att ingen irrat iväg, ingen hittas. Efter lägesgenomgång med sjukvårdsansvarig och polis förklarades räddningstjänst avslutad."

Styrkor från Gullspång och Hova samt insatsledare från Mariestad var på plats. Totalt skadades sex personer, dock lindriga skador.

Lägenhetsbrand Hertig Johans gata, Skövde 2013-03-05

”Stort larm brand i byggnad Hertig Johans gata 15. Fordonståg 2080, 2010 och senare 2030. Vid vår ankomst kraftig rökutveckling från lägenhet via trasigt fönster på tredje våning. Två personer som befunnit sig i lägenheten påträffades i trapphuset. De fördes till en väntande ambulans. MMI livräddning och släckning med rökdykare. Trapphus sattes på övertryck och rökdykare gjorde inträngning via trapphus och korridor. Branden släcktes av rökdykare, genomsökning genomfördes men ingen person hittades. Två personer fördes med ambulans till KSS för kontroll.

Resursuppbyggnad med 2110, 2180 som anslöt till platsen och 4010, 4030 uppställning Låstad.”

Brand i byggnad Brevik, Karlsborg 2013-03-22

”Larm om brand i ladugård Breviks by. Inga djur inne men det finns gasflaskor och närhet till hus. Utryckande enheter är 2180, 2080, 7010, 7040, 7410, 7440 samt polis och ambulans 353-9720. Ambulans och enheterna från Hjo framme först. Enligt ägaren kan det finnas acetylen, syrgas, gasol och mison. Ett flertal farmartankar med diesel står ute på gården. Inriktningen blir en defensiv insats med vattenkanoner och strålförare i skydd. Fyra fastigheter utryms och de evakuerade personerna får bege sig till det närbelägna församlingshemmet som öppnats upp. Här ordnas även med förplägnad genom frivilligas försorg. Kontakt tas med Karlsborgs kommun och planering sker för att hålla avspärrat i 24 timmar. Bl.a. ordnas sängplatser för de evakuerade, dricksvattenförsörjning då vattnet fått stängas av i byn, mm.

Efterhand ger ägaren bättre information om antal, typ och placering av gasflaskor. Rekognosering på skadep platsen ger vid handen att den enda acetylenflaskan har exploderat. Därmed behövs inte 24-timmarsavspärrning. Fortfarande finns dock andra brandpåverkade gasflaskor. När dessa bedömts tillräckligt kylda hävs avspärrningarna kl 16.00 och de boende kan återvända. Eftersläckning och bevakning sker därefter med två man och 7040."

Brand i hjullastare Otteräcken 2013-04-24

Larm inkommer kl 04:12 till SOS om att en hjullastare brinner på Moelven i Otterbäcken. Vid Gullspångstyrkans framkomst var det totalbrand i hjullastaren samt att branden hade spridit sig till ett förråd på ca 20x 40 m. Inriktningen var att begränsa branden till denna byggnad. Den gynnsamma vindriktningen gjorde att en kraftledning och en transformatorstation som försörjer fabriken klarade sig. Styrkor från Gullspång, Mariestad samt insatsledare från Skövde deltog i insatsen.

Brand i flisförråd Böja 2013-04-29

Den 29 april Larmas styrkor från Timmersdala, Skövde och Mariestad till en brand i ett flisförråd i Böja. Vid vår framkomst brann det kraftigt i förrådet och vegetationen samt att bostadshuset var hotat. Byggnaden, en traktorgrävare samt en mc totalskadades i branden.

Trafikolycka/ Utsläpp farligt ämne Väg 195 Hjo 2013-04-29

Kl. 10:36 larm om trafikolycka på väg 195. Vid vår framkomst ligger en lastbil i diket. Det läcker diesel ner i ett vattenfyllt dike från en av bränsletankarna. Läckan tätas och länsor läggs ut i diket som leder ut i en bäck. Bränsletankarna tömdes med hjälp av en pump på det kvarvarande bränslet till andra behållare innan bärgning. Miljö och hälsa kontaktades.

**Brand Källtorps behandlingshem Hova
2013-05-20**

Måndagen den 20/5 larmas Stn. 42 till en brand i byggnad på Källtorps behandlingshem. Vid Hovastyrkans framkomst var det kraftig rökutveckling från byggnaden. En rökdykargrupp sattes in och hittade snabbt en brand i en soffa i källaren. Byggnaden fick ventileras från brandrök. Branden var sannolikt anlagd.

**Brand i byggnad industri, Moelven Otterbäcken
2013-06-08**

Under lördagen 8/6 klockan 09:44 inkommer larm angående brand i industribyggnad, Moelven i Otterbäcken. Först anlända enhet 6310 fattar snabbt det kloka beslutet att larma ytterligare en station förutom den redan larmade. Detta på grund av att skadan är svåröverblickbar och branden sprider sig okontrollerat. Sammanlagt deltar 6310, 6340 från Gullspång, 6210, 6240 från Hova samt 4010, 4030 från Mariestad. Insatsens ledningsenheter är 2080 Insatsledare samt 2180 RCB. Förutom detta står stationen från Töreboda på täckpunkt och deltidskåren i Mariestad är inne på stationen för passning. Branden stoppas och två dagar senare är produktionen igång igen.

**Brand i byggnad, villa. Månsarud Töreboda
2013-10-10**

Larm inkommer 04:21 som brand i byggnad, ev. två personer kvar i huset.

Enheter från Töreboda, Mariestad samt insatsledare från Skövde larmas till platsen. Polis som larmats till platsen om ett villainbrott något tidigare meddelar över RAPS 32, 04:28, att det rör sig om en fullt utvecklad brand samt att man evakuerat en person från övervåningen, en person på bottenplan saknas. Törebodastyrkan som anländer 04:34 påbörjar rökdykning men tvingas retirera när en kraftig övertändning sker, utvändigt släckning påbörjas intensivt med anledning av omständigheterna kring branden.

**Flyghaveri öster om Älgårås.
2013-07-27**

KI 19:40 Nerslagsplats Pjungserud Älgårås.

Litet plan med en person störtat med dödlig utgång.

Tre styrkor larmade.

Planet låg i skogen och personen var död när räddningstjänsten kom till platsen.

Litet ledningsbehov och personalbehov på platsen.

Mycket stort ledningsbehov i inre staben. Stort media intresse

**Brand i byggnad, ladugård. Djursätra gård.
2013-09-05**

Kl. 21:09 Larm om brand i byggnad, Djursätra gård.

Vid vår framkomst var en tom ladugård övertänd samt att det brann i två intilliggande byggnader. Skövde heltid och deltid samt Blikstorp på plats. Brandskadorna på de intilliggande byggnaderna blev begränsade. En stor byggnad med halm räddades.

**Brand i byggnad, lantgård. Rånna egendom
2013-10-03**

Kl. 06:31 Brand i byggnad Rånna egendom

När insatsledaren kom till platsen var tre sammanbyggda byggnader övertända, inriktningen blev att begränsa samt skydda övriga byggnader samt ett bostadshus. Skövde hel och deltid på plats.

**Brand i byggnad, villa. Mariestad
2013-10-15**

15/10 Kl. 21:35 inkommer ett larm om brand i en altan på Hagalundsgatan i Mariestad. När styrkan kommer fram har det även tagit sig i husets gavel samt upp på vinden. En del lösören kunde räddas från huset som blev totalskadat. Insatsledare samt Mariestads hel och deltid på plats.

**Brand i byggnad, Torsö Skärgårdsskola
2013-10-18**

Kl:18:54 "Stort larm brand Torsö Skärgårdsskola"

Klockan 18:54 kom det in larm om att gymnastiksalen brann på Torsö Skärgårdsskola utanför Mariestad. Personer som var ute och promenerade såg rökutveckling och lågor ifrån gymnastiksalen.

Enheter som larmades till platsen var släck och tankbil från Mariestad, släck och tankbil från Töreboda, Insatsledare och tankbil från Skövde samt RCB. Senare var även deltiden i Mariestad på plats för bevakning, samt restvärdesledare. Strax efter första styrkan kom till platsen så brann det med öppna lågor genom taket på gymnastiksalen och man gjorde en bedömning att försöka förhindra att branden spred sig till övriga lokaler på skolan. När Töreboda kom till platsen så delade man in brandplatsen i två sektorer, fram och baksida, strax därefter rasade delar av taket in. I och med detta så kunde man hindra branden att sprida sig och det var bara gymnastiksalen som förstördes, övriga delar av skolan klarade sig utan några skador förutom köket som fick vattenskador. Detta skedde på fredagskvällen och det kan nämnas att skolverksamheten fungerade som vanligt på måndagen förutom gymnastiken.

TL och TG var senare på skolan och informerade elever och lärare om insatsen.

Trafikolycka. Trankärr 2013-11-08

Kl. 10:55. Trafikolycka E 20 Trankärr. Kollision mellan personbil och lastbil. En person i personbilen fick klippas loss av styrkan från Mariestad. Personen fördes svårt skadad till KSS.

**Brand i byggnad, lägenhet. Bussatorpsvägen Skultorp.
2013-12-23**

Kl:15:05 ”Stort larm brand i byggnad Bussatorpsvägen Skultorp”

Vid larmet fick IB medhörning på samtalet in till SOS och fick där information om att det var kraftig rökutveckling i trapphuset. I samband med den informationen så larmades även Skövde deltid in till station. Styrkor som var larmade var, släck och höjdfordon från Skövde, släckfordon Skövde deltid, Insatsledare Skövde samt RCB.

När styrkan kom till platsen var det kraftig rökutveckling men ingen eld. Man visste inte om det fanns någon kvar i lägenheten så man påbörjade rökdykning i trapphus och lägenhet. Samtidigt var det personer på en balkong ovanför lägenhetsbranden som hjälptes ned med vårt höjdfordon. När man sökt igenom trapphus och lägenhet utan att finna någon person så började man ventilerera fastigheten med hjälp av rökluckor och övertrycksfläkt. Man fick även genomsöka två andra lägenheter där man bland annat fick ut en hund. Totalt påverkades 8 lägenheter och trapphus av branden, 5 personer fördes till sjukhus för kontroll då de inandats brandrök.

Genomförda aktiviteter

RAKEL

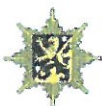
De olika användarorganisationerna i Västra Götaland träffas kontinuerligt i Länsstyrelsens regi för att utveckla samverkan i RAKEL och slipa på rutiner. Ett utkast till ett utökat dokument för RAPS-samverkan har tagits fram och är nu ute på remiss hos berörda organisationer.

Förstabilar i Skövde och Mariestad har bestyckats med fasta RAKEL-enheter med gateway-funktion och samtliga förstabilar på hel- och deltidstationerna har nu programvaran FourC som ledningsstöd. RAKEL-enheter har levererats till industrikärerna på Volvo och Metsä-Tissue och dessa är efter genomförd utbildning i operativ drift.

En övergång till utalarmering via RAKEL på räddningsvärnen (tyfonstyrning) är genomförd. Därmed larmas förbundets alla styrkor via digital utalarmering. Även portstyrningen på de stationer som har detta är nu överlagd till RAKEL.

Planerade åtgärder för våren 2014 är en smärre omprogrammering av förbundets alla RAKEL-enheter i enlighet med de nya nationella riktlinjerna för samverkan i RAKEL. I samband med detta kommer kompletterande utbildning att genomföras.

SAMS

Den 4 juni var det ett år sedan RÖS började åka på larm om förmodade hjärtstopp. I enlighet med avtalet med sjukvårdshuvudmannen har ett uppföljningsmöte genomförts. Vid två kända fall har räddningstjänstens insats varit direkt livsavgörande. Räddningstjänstens medverkan är även positiv i form av hjälp till ambulanspersonalen och stöd till anhöriga. Fortfarande händer dock att utlarmningar sker efter fel kriterier, dvs. ej förmodade hjärtstopp. Vidare förekommer händelser där SAMS-kriterierna uppfylls men utlarmning av räddningstjänsten missas. Dessa frågor hanteras mellan sjukvårdshuvudmannen och SOS Alarm.

CBRNE

Aktiviteter fortgår kontinuerligt i nätverken på regional och delregional nivå. På den regionala nivån har ett omfattande arbete utförts i Länsstyrelsens regi som under våren presenterades i rapporten "Fortsatt utveckling inom CBRNE-området i Västra Götalands län – Fördjupning av den samlade bilden över risker och resurser inom CBRNE-området". Bland resurser som är medtagna i sammanställningen finns Skövde och Mariestad som kemstationer och givetvis MSB Kemenhet i Skövde. Rapporten finns på Länsstyrelsens hemsida.

Projekt ny RC

Under hösten startade projektet med att uppgradera RC med teknik för besluts- och ledningsstöd. Enligt tidplanen skall ny RC vara i operativ drift i november 2014. Åtgärderna innebär bl.a. omdisponering av verksamheten i befintliga lokaler och MSB är med och finansierar upp till 50 % av kostnaderna. MSB har också varit behjälplig att ta fram behovsanalys och teknisk beskrivning av projektet.

I detta sammanhang har även inledande steg tagits för ett djupare samarbete mellan de fyra större räddningscentralerna i Västra Götaland, dvs. RSG, NÄRF, SÄRF och RÖS. Dessa representerar varsin delregion i länet och ett fördjupat samarbete kan innebära att utbyta digital information i form av lägesbilder mm samt att utgöra reservcentraler för varandra.

Utbildning och kompetensutveckling

Räddningsvärn

Våra värn har genomfört övningar inom områdena materielkunskap, sjöräddning och repetition av D-HLR vid hjärtstopp. Räddningsvärnsmännen har genomfört en övning i taktik och rakel användning. Våra ö-värn på Storön och Brommö har genomfört en uppstartsövning för säsongen. Vidare har värnen genomfört övning på sin utrustning i brandbilen samt brandvattenförsörjning med motorspruta. Samtliga värn har genomfört en övningsdag med olika typer av problemlösning inom ämnesområdena brand och räddning. Alla territoriella värn samt Volvo industriräddningsvärn har varit in till stationen i Skövde 20 för en utbildning/övning i farliga ämnen riktat mot ämnesklasser och dess farlighet. En övning där värnpersonalen själva har fått välja innehåll har genomförts under hösten.

Deltid

Under året har våra deltidsanställda genomfört de övningar som sedan tidigare har varit planerade. Exempel på övningar har varit repetition av D-HLR vid hjärtstopp, uppstart av rökdykarinsats, objektsbesök, taksäkringsutrustning för arbete på tak, tränat på sin stegutrustning, rökdykarövningar samt test av fysisk arbetsförmåga och ytlivräddning. Personalen i Töreboda och Karlsborg har genomgått en certifieringsutbildning för mobila arbetsplattformar. Alla deltidsanställda har dessutom varit till Skövde och genomfört insatsövningar inom områdena brand och räddning på SRTC:s övningsfält.

Under sommaren genomfördes valfri sommarövning. Teknikträning med tunga fordon har genomförts på respektive ort via övningskörning i körgård. Deltidsstyrkan i Skövde har genomfört en kemdykarsövning mot skarp ammoniak på SRTC:s övningsfält. En teoretisk övning i farliga ämnen riktat mot ämnesklasser och dess farlighet har genomförts för samtliga deltidsanställda

Heltid

Våra heltidsanställda har under halvåret genomfört ett antal övningar inom områdena räddning, farliga ämnen, rökdykning, islivräddning, trafikolycka med ambulanssjukvården, förebyggande brandskydd samt djurlivräddning och livräddande personsanering.

Dessutom har två övningsdagar, en på våren och en på hösten, med respektive skiftlag genomförts på både station 20 och 40. Övningsdagarna innehöll olika insatsmoment inom ämnesområdena räddning, farliga ämnen och brand. Samtlig personal på stn 40 har genomfört en halvdagsövning på SRTC med skarpa kemdykningsövningar mot ammoniak.

Andra exempel på övningar under perioden är Sjöräddningsövningar i Mariestad, Körgårdsträning med brandbilarna, teknikträning med maskinstege/hävare. Genomgång av utrustning i restvärdesbilen och kemcontainern i Skövde. Träning på tunga lyft med tungräddningsutrustningen på Mariestadsstationen. Lossdragningsmetoden har praktiserats i alla skift. En metodutvecklingsövning i hur man bäst och snabbast hanterar slang i trapphus har genomförts med många nyttiga slutsatser som följd.

Under hösten har den första av i framtiden kontinuerligt återkommande befälsträningsaktiviteten genomförts. Samtliga nivåer inom vår befälshierarki medverkade vid en kaderövning på Skaraborgs sjukhus i Skövde. Resultatet av övningen påvisade värdet och behovet av denna typ av aktivitet där samtliga befälsnivåer medverkar. Fortsättning följer och är just nu i planeringsfasen inför 2014.

Övrigt

RÖS har deltagit med fyra medarbetare vid kemkonferens 2013 i Helsingborg varav två finansierades via samarbetet med MSB kemresurs.

Stationerna i Hjo, Karlsborg, Mariestad samt Gullspång har deltagit i ett antal sjöräddningsövningar under maj månad i både Väneren och Vättern. Vid ett av dessa tillfällen deltog även hela brandingenjörsguppen.

Samtliga heltids, deltids och värmepersonal har genomgått teoretisk utbildning i lagar och regler vid utryckningskörning.

Under två veckor i april månad genomfördes en preparandutbildning med nio nya deltids- och väranställda. Även förbundsdirektören deltog i denna kurs fullt ut. En av våra brandmästare har genomgått utbildningen grunder CBRNE vilken omfattar 7,5 HP och går vid årsskiftet den andra kursen CBRNE fördjupning.

Vi har under året skickat personal på kursen Räddningsinsats samt Räddningsledning A. En repetitionsutbildning i räddningsfrånkoppling har genomförts på stn 20 med deltagare från både heltid och deltidsstationerna.

Olycksundersökning

Sammanfattning

2013 har speglats av ett flertal större bränder med omfattande insatser, särskilt under oktober månad.

Antalet omkomna i samband med olyckor har varit åtta stycken 2013.

Vi ser en tendens till ökning när det gäller brand och larm i samband med matlagning.

Försäkringsbolagen har visat ökat intresse i att ta del av våra insatsrapporter och undersökningar.

Arbetet med revidering av riktlinjer för olycksundersökning är i stort sett klart.

Följande undersökningar och utvärderingar genomförts i samband med olyckor.

Genomförda undersökningar

Olycksdatum	Händelsetyp	Objekt	Adress	Anm.
2012-12-25	Brand	Villa	Bastustigen Karlsborg	Eldning ute
2013-01-29	Brand	Villa	Hulegårdsvägen Hassle	Kylskåp

2013-01-31	Bussolycka	Skolbuss	Midskog	Lindrigt skadade
2013-01-01	Brand	Radhus	Spånvägen	Brand på balkong, raket
2013-03-05	Brand	Lägenhet	Hertig Johans gata	Anlagd
2013-04-17	Brand	Lantbruksfastighet	Blikstorp	Anlagd
2013-04-18	Brand	Personbil	Gullspång	Dödsbrand (Dödsolycka)
2013-04-25	Brand	Radhus	Spånvägen	Torrkökning
2013-04-20	Brand	Magasin/pannrum	Böja	Troligen anlagd
2013-05-18	Brand	Byggnad	Lagefors	Okänd orsak
2013-06-02	Brand	Terrarium	Sötåsen	Orsak troligen el-installation
2013-07-01	Brand	Moelven	Otterbäcken	Orsak, Troligen el
2013-07-27	Flygolycka	Motorseglare	Älgårås	Dödsolycka
2013-08-15	Trafikolycka	Personbil	E20	(Dödsolycka)
2013-08-25	Drunkning		Karlsborg	(Dödsolycka)
2013-09-05	Brand	Lägenhet	Hova	Orsak okänd
2013-10-02	Utsläpp kemikalier	Industri	Mariestad	Kemisk reaktion
2013-10-03	Brand	Lantbruk	Rånna egendom	Orsak okänd
2013-10-08	Brand	Lantbruk	Knutstorp	Orsak okänd
2013-10-10	Brand	Villa	Månsarud	(Dödsolycka) Orsak anlagd
2013-10-12	Brand	Lägenhet	Skutvägen Mariestad	Dödsolycka Troligen anlagd
2013-10-15	Brand	Villa	Hagalundsgatan Mariestad	Orsak okänd
2013-10-18	Brand	Skola	Torsö skola	Orsak elinstallation
2013-11-08	Trafikolycka	Personbil	Trankärr	Dödsolycka
2013-11-20	Påkörd person	Fotgängare personbil	Skövde	(Dödsolycka)
2013-12-18	Brand	Hotell	Billingen hus	Orsak hårfön
2013-12-23	Brand	Lägenhet	Bussatorp, Skultorp	Orsak okänd

Tabell 5. Under året genomförda olycksundersökningar

Samverkan

Vid bränder samverkar vi alltid med polisens tekniska avdelning.

Vid trafikolyckor sker samverkan med trafikverkets utredare.

Olyckor i kommunal verksamhet informeras säkerhetssamordnaren i kommunen.

Sakkunnigutlåtanden

Under året har vi bistått polis och åklagare med sakkunnigutlåtande vid 14 tillfällen.

Utveckling

I syfte att öka kunskap och ta vara på erfarenheter har det genomförts ett möte mellan polis och räddningstjänsten. En överenskommelse mellan räddningstjänsterna är att vi ska kunna jobba över kommungränser. Detta har medfört att RÖS bistått Falköping och Lidköping vid två utredningar.

Återföring kunskap/åtgärder

Några exempel:

- 2013-01-31 bussolycka (Gullspång) genomfördes återkoppling till kommunen samt skolan genom besök på skolan. Här informerades samtliga elever om händelsen och vikten av trafiksäkerhet.
- 2013-06-02 brand i terrarium återkoppling till personalen i syfte att förklara händelsen djupare.
- 2013-10-18 Torsö skola återkoppling till skolans personal och elever.
- 2013-10-03 Brand Rånna egendom återkoppling till personalen i syfte att förklara händelsen djupare.
- 2013-11-08 Trafikolycka med lossdragnig, utveckling metod, ny utrustning och utbildning av personal.

Vid samtliga undersökningar sker återkoppling till personal inom egen organisationen, kommunens säkerhetssamordnare, ägare och/eller innehavare.

Måluppfyllnad

I handlingsprogrammet anges ett antal prestationsmål för operativa avdelningen vilka fungerar som styrdokument för planering, genomförande och analys. Varje år ska dessa utvärderas för att visa i vilken mån avdelningen uppfyller förväntningarna gällande förmåga. I budget 2013 har angetts vilka mål som ska analyseras. Förutom detta analyseras målet om insatstider i syfte att skapa ett bättre statistiskt underlag. Vid bedömning av förmåga tas en utgångspunkt i delarna Organisation, utrustning, utbildning, övning, kompetens samt erfarenhet. Den analys av ledningsverksamheten som beskrivs nedan i denna skrift är densamma som i halvårsrapporten. Analysen gäller alljämt och den då dragna slutsatsen var att målet ej var helt uppfyllt och att åtgärder som skall vidtas är långsiktig planering och strategi för utbildning av befäl samt samövning med andra aktörer. Vidare konstaterades att förmågan att bemanna en stab med kompetent personal skulle öka.

Mål

"Räddningstjänsten Östra Skaraborg ska för skadeavhjälpande verksamhet ha förmåga till normativ och strategisk ledning av organisationen som helhet samt operativ ledning av enskild räddningsinsats"

Analys

För att få hjälp att analysera nivån på förmåga med hänsyn tagen till ovanstående utgångspunkter används Avstämning mot utdrag från MSBFS 2012:5, Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps allmänna råd om ledning av insatser i kommunal räddningstjänst. Texten från denna markeras i texten grått.

Kommunen bör ha förmåga att bedöma och anpassa ledning och användning av resurser i förhållande till riskbilden i kommunen, behovet av beredskap och pågående räddningsinsatser. Denna bedömning och anpassning bör ske kontinuerligt."

Den centrala punkten är att denna förmåga till systemledning bör finnas kontinuerligt, H24. RÖS har säkerställt detta organisatoriskt genom funktionen inre befäl. Med extern medlyssning av 112-anrop till SOS Alarm stärks denna förmåga ytterligare.

"Kommunen bör ha, eller kunna få tillgång till, förmåga till ledning för att hantera flera räddningsinsatser samtidigt. Kommunerna bör samarbeta för att tillgängliga räddningsresurser hanteras på ett sådant sätt att såväl kortsiktiga som långsiktiga behov och krav tillfredsställs."

RÖS har förmåga att hantera flera pågående händelser genom rutiner för förstärkt inre ledning samt tre yttre ledningsenheter. Planering för samverkan med andra kommuner finns genom Länsöverenskommelsen i Västra Götaland samt genom avtal och larmplaner.

"Kommunens planering för ledning av räddningsinsatser bör inkludera förmåga att ta emot stöd från andra kommuner och statliga myndigheter, att medverka i andra kommuners och statliga myndigheters räddningsinsatser, samt samverka i övrigt med dessa eller med andra som berörs."

Generellt finns god planering för samverkan, exempelvis oljeskydd, sjöräddning och flygplatsräddningstjänst. Det som kan behöva utvecklas är samverkansövningar.

"Vid fördelning av ledningsuppgifter mellan olika funktioner bör förhållandet mellan dessa funktioner vara tydligt. Fördelningen av ledningsuppgifter bör baseras på förhållandena vid räddningsinsatsen och tillgängliga resurser. Ledningsorganisationer bör utformas så att detta uppmärksammas och tillvaratas."

Den interna Ledningsinstruktionen anger ansvarsfördelningen mellan olika funktioner vid räddningsledningsnivå 1-4. Organisationen har förmåga att anpassa yttre ledning från en till tre befälsnivåer beroende på ledningsbehovet.

"Vid bemanningen av kommunens organisation för räddningstjänst och dess personal för ledning bör kommunen ta hänsyn till behovet av kompetens för respektive befattning, lokala förhållanden i kommunen samt de särskilda behov som kan förutses finnas vid enskilda insatser. Organisationens samlade förmåga att leda bör också beaktas."

Befälen i RÖS har MSB:s erforderliga vidareutbildningar för räddningsledare och de högre befälen har generellt särskilda utbildningar i samverkan samt ledning med stabstjänst. Organisationen har ständig tillgång till brandingenjörskompetens för ledning. Generellt är befälen erfarna. Bedömningen är att den samlade förmågan att leda är god eller mycket god. För att möta behovet av samverkan vid en större olycka på järnväg har en insatsplanering för denna skadetyp initierats under året

För att möta behovet av kompetens på ledningsnivå har initierats en befälsträningsplan. Denna kommer under nästkommande år vara klar i sin helhet.

Vad som inte behandlas i MSB:s allmänna råd är punkten utrustning. Släckenheter och ledningsenheter är försedda med utrustning för besluts- och ledningsstöd och organisationen har förmåga att upprätta yttre ledningsplats med ledningsoperatör. Organisationen har för avsikt att utveckla besluts- och ledningsstödet för den inre ledningen i räddningscentralen för att ytterligare öka ledningsförmågan, bl.a. kunna ta emot och lämna stöd till andra räddningscentraler.

RÖS har en speciellt utsedd brandmästare med huvuduppgift att säkerställa att erfarenheter från händelser kommer den organisationen tillgodo. Detta gör att erfarenheten från insatser och olyckor på ett bättre sätt tillvaratas och även icke vid tillfället tjänstgörande befäl skall kunna ha händelsen som ett lärtillfälle.

Resultat

Den tidigare upprättade planen som beskrivs i Operativ förmåga, uppfylls till största delar. En långsiktig plan för hur utbildning och samövning är påbörjad. Till del är planen även verkställd via en första befälsträningsaktivitet. Under kommande verksamhetsår påbörjas teoretisk utbildning i två steg vilken åtföljs av övrig befälsträning över tid. Parallellt med utvecklingen av RÖS nya RC kommer utbildning att tillföras enligt en plan för att säkerställa att man kan bemanna densamma och bygga en stab. Med dessa åtgärder vidtagna är effekten ännu inte mätbar men följs planen bedöms målet vara nått.

Mål

"Räddningstjänsten Östra Skaraborg ska för skadeavhjälpande verksamhet ha grundförmåga att utföra insatser vid utsläpp av farligt ämne där särskild skyddsutrustning krävs"

Analys

Organisation

Inom Räddningstjänsten Östra Skaraborg finns fyra styrkor utbildade i kemdykning. Det är styrkorna vid heltidsstationerna i Skövde och Mariestad samt deltidstyrkan i Skövde och Volvos industribrandkår. Ett reglemente avseende insats mot farliga ämnen finns upprättat och där definieras ett farligt ämne på följande sätt: "Händelse med farliga ämnen avser sådana händelser som innefattar spridning av ett ämne vars kemiska, biologiska, radiologiska eller nukleära egenskaper innebär fara för människa och miljö, oavsett hur händelsen uppkommit." I övrigt så regleras vad som är kemdykning och särskild utrustning i AFS 2007:7 Rök och kemdykning. Det bör också nämnas att MSB (Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap) har en av sina förstärkningsresurser (kemenhet) för händelser mot farliga ämnen placerad vid stationen i Skövde. Enheterna är utvecklade efter det behov som finns vid olyckor med kemiska ämnen och anpassade till att användas i den ordinarie organisationen, i de räddningstjänster som har förstärkts med dessa enheter.

Utrustning

Som redan nämnts så finns ju MSB:s kemenhet med all den för verksamheten anpassade utrustningen. RÖS medverkan i det CBRNE-nätverket som leds av Länsstyrelsen har medfört att vi återstartat det nätverk vi i det gamla Skaraborg en gång startat. Detta har gjort att en inventering av vår utrustning har skett och att vi nu anpassat oss till de mål som sattes upp i Kemsamverkan R. Vi klarar numer en insats mot farliga ämnen med vår egen utrustning, nästa fas är att genom avtal reglera samverkan med våra kollegor i gamla R-län. Vi har också genomfört en förevisningsdag, där alla tänkbara aktörer när det gäller samverkan inom CBRNE området presenterade sin förmåga. Syftet var samverkan men också en förståelse för respektive organisations utrustning och förmåga.

Utbildning

Utöver de grundläggande utbildningarna Räddningsinsats, SMO och Räddningsledning A & B där Farliga ämnen finns i kursplanerna så är det magert med utbildning. Under hösten har vi dock genomfört utbildningspaketet FR 2 (First Responder) för all heltidspersonal samt deltidspersonal. Vi har också utbildat samtliga befäl i temat "Räddningstjänst och miljö" som är ett tema för samtliga räddningstjänster i Sverige. En av våra insatsledare har gått utbildningen CBRNE-grunder och går för tillfället CBRNE-fördjupning. Bägge dessa utbildningar är på högskolenivå.

Övning

Som en direkt följd av att vi har MSB kemenhet har vi ju ett extra krav på oss att öva, vilket vi också gör. Ett utav målen är att samtliga som är utsedda att kemdyka minst en gång per år skall öva med att jobba i särskild skyddsutrustning. Vi har dessutom den stora förmånen att använda oss av SRTC övningsfält, vilket möjliggör övning mot skarpa kemikalier. Samtliga kemdykare har genomfört övning mot skarp övning ammoniak. Detta har även till del varit en samövning med Räddningstjänsten Västra Skaraborg som övat saneringsmomenten.

Erfarenhet

Då det lyckligtvis inte inträffar så många olyckor med farliga ämnen inom vårt insatsområde så är ju inte erfarenheterna så många. Vi nyttjar därför CBRNE nätverket för att ta till oss erfarenheter och vi deltar årligen vid Kemkonferensen i Helsingborg där tyngdpunkten ligger på just erfarenhetsöverföring.

Resultat

Bedömningen är att RÖS besitter organisation och utrustning i den omfattning som kan anses rimlig och tillfyllest. Då insatser med farliga ämnen är en sällanhändelse, vilket också leder till brister i erfarenhet, är utbildning och övning av yttersta vikt. Även om den verksamheten senaste året varit god eller mycket god måste den kvalitetssäkras och befästas i utbildningsdokument. Behov av utbildning och övning skall kontinuerligt analyseras. Detta görs också och ett första förslag finns att utbilda RCB, IB, samt IL i CBRNE-grunder. Vidare kommer, som en följd av denna analys, en tydligare utbildningsplan för våra kemtekniker fastställas.

Mål

Den operativa räddningstjänstens insatser skall påbörjas inom angiven tid (insatstiden) samt utföras på ett snabbt och professionellt sätt och med ett optimalt resultat. Utvärdering av räddningsinsatserna gör bland annat genom:

studera anspänningstider och insatstider

en olycksundersökning genomförs efter varje räddningsinsats, som ska ge underlag för att både förhindra att nya olyckor inträffar men även att räddningsinsatserna skall kunna genomföras på ett bättre sätt och mer effektivt. Nivån på denna skall vara i enlighet med den som beskrivs i Riktlinje för olycksundersökning.

en fördjupad olycksundersökning genomförs i samband med dödsolyckor och större händelser

Analys anspännings- och insatstider

Alla räddningsinsatser dokumenteras i systemet ALARMOS samt sedan i höstas även i LUPP. Från systemet ALARMOS kan vi få statistik från alla dessa insatser. Statistik kan exempelvis visa trender inom insatstider, anspänningstider samt en del annat. Inom operativa avdelningen följs denna statistik upp kontinuerligt av avdelningschef. Under hösten har en särskild studie av tider genomförts av en av våra insatsledare i syfte att kvalitetssäkra mätningar samt ge förslag till eventuella förbättringar.

Då acceptabla insatstider anges i handlingsprogrammet, dels såsom prestationsmål men även som resone-mang, används detta som kriterie. Där anges att 75 % av befolkningen skall nås inom 10 minuter från larm och 95 % inom 20 minuter. I tabellen anges insatstiden per andel larm vilket inte tar hänsyn till andelen män-niskor. Tidigare, i halvårsrapporten, har insetts att tiderna bör analyseras mer noggrant. Detta har skett via en utsedd utredare.

Som ses i nedanstående tabell är det Karlsborg som sticker ut vad gäller tiden tills man är framme på ska-deplats. Vid en analys av detta på insatsnivå inses att den längre tiden beror på flera orsaker. Som främsta orsak kan anges att det ofta handlar om långa körvägar. Av denna anledning finns detta år även anspän-ningstiden med i jämförelsen och där inses att uttryckning sker inom stipulerad tid.

Ser man till heltidsstationerna ligger dessa endast sekunderna under målet om man mäter medianvärdet, något över om man mäter medelvärde vilket tidigare skett. Även anspänningstider har analyserats av tidiga-re nämnda utredare i syfte att skapa en bättre kunskap om vad dessa värden säger. I denna utredning har identifierats att med ökad andel förlarm kommer anspänningstiderna att öka. Detta trots alltså att den hjälp-sökande får en tidigare hjälp. Med detta konstaterande kan sägas att verktyget vi mäter anspänningstider med är något för trubbigt för att dra exakta slutsatser. Man skall i sammanhanget också observera att de an-spänningstider som anges för alla stationer inte kan användas som mätvärde på måluppfyllnad utan endast till att påvisa trender. Detta då acceptabla anspänningstider varierar från 1,5 – 10 minuter.

	Alla	R20	R 40	R 23	R 25	R 27	R 42	R 43	R 45
Anspänningstid, me-dianvärde	01:39	01:29	01:28	02:36	02:43	03:05	03:30	02:53	03:00
Insatstid, framme skadeplats, median-värde, minuter och sekunder	06:38	05:08	06:39	09:52	14:28	07:05	10:36	10:04	07:56
Insatstid under 10 minuter i % av antalet larm	68 %	83 %	69 %	49 %	24 %	68 %	46 %	44 %	69 %
Insatstid under 20 minuter i % av antalet larm	89 %	95 %	89 %	89 %	78 %	88 %	92 %	91 %	87 %
Antal insatser	1212	523	280	97	51	69	50	45	97

Tabell 4. Översikt över anspännings- och insatstider totalt samt per station.

Insatstider	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Anspänningstid, medianvärde	01:39	01:36	01:28	01:29	01:30	01:31
Insatstid, framme skadepplats, medianvärde, minuter och sekunder	06:38	06:37	06:32	06:44	06:52	06:58
Insatstid under 10 minuter i % av antalet larm	68 %	74 %	73 %	71 %	68 %	69 %
Insatstid under 20 minuter i % av antalet larm	89 %	94 %	92 %	91 %	91 %	87 %

Tabell 5. Anspännings- och insatstider med jämförelse sedan 2008. Anspänningstiderna är en blandning av hel och deltid.

Resultat anspännings- och insatstider

Målet anses uppfyllt.

Analys olycksundersökningar

Efter varje avslutad räddningsinsats görs en olycksundersökning. Vidden av denna är helt avhängig den händelse som studeras och beskrivs närmare i Riktlinje för olycksundersökning. Vid enklare händelser består utvärderingen av den insatsrapport som räddningsledaren författar. I denna redovisas i korthet olycksförlopp, beslut och bedömningar samt en enklare analys av insatsens genomförande. Vid mer komplexa händelser har RÖS speciellt utbildade olycksorsaksutredare som sköter utredningen. Vid en sådan större händelse utreds såväl händelseförlopp och insatsens genomförande mer grundligt. Erfarenheter från detta förs sedan in såväl till den förebyggande och den operativa avdelningen. RÖS huvudansvarige för olycksutredning och erfarenhetsåterföring förbättrar ständigt systemet. Nuvarande riktlinje för utredning är reviderad men ännu ej beslutad.

Genomförda undersökningar och annan verksamhet inom området har redovisats tidigare i denna rapport. Där inses att nu även verksamheten med erfarenhetsåterföring från händelser nu börjar få effekt. Detta börjar bli en naturlig del av verksamheten och det har varit målet.

Resultat olycksundersökningar

Med de under året vidtagna åtgärderna främst gällande erfarenhetsåterföring samt genomförd verksamhet anses målet vara uppfyllt. Alla olyckor och insatser som borde utretts under året har också blivit utredda. I vissa fall har dock olyckor utretts med annan än räddningstjänsten som huvudman.

Drift och underhåll

För att den skadeavhjälpande verksamheten inom räddningstjänsten skall kunna fullgöra sina uppgifter krävs ett väl fungerande system för drift och underhåll.

Räddningstjänstförbundet har för närvarande tolv brandstationer geografiskt placerade inom förbundets medlemskommuner samt ett åttital fordon varav många specialfordon och ett stort antal efterfordon samt båtar för uppdrag i vatten, och en mängd av olika typer av räddningsutrustningar. Utrustning för utalarming samt för radiokommunikation med samtliga enheter. Övningsanläggningar och förråd mm.

Verksamheten består av drift och underhåll enligt upprättat handlingsprogram. Från förebyggande underhåll till akuta reparationer av fastigheter, räddningsfordon, skyddsutrustningar, räddningsmateriel, kommunikationsutrustning, larmöverföringsutrustning, övningsanläggningar, förråd för RUHB materiel (räddningstjänst under höjd beredskap) larmaggregat för VMA larm (viktigt meddelande till allmänheten) och räddningscentraler, samt svara för förrådshållning av medlemskommunernas skyddsmasker.

Samordning av upphandlingar av fordon, utrustning och övrigt materiel.

Samordning av verksamhetens behov av egendoms, ansvars och fordonsförsäkring.

Verksamheten bedrivs löpande med servicetransporter för påfyllnad och komplettering av materiel efter insatser och för övningsverksamheten. Månadskontroller av fordon, utrustning och lokaler samt övriga besiktningar sker enligt upprättad plan. Underhållsservice och reparationer sker efter behov.

Verksamheten präglas av stor flexibilitet och många olika projekt löper parallellt med ordinarie verksamhet. Arbetet med rutiner och materielhanteringsfrågor sker i nära samarbete med stationsansvariga.

För stationerna med heltidsbemanning i Skövde och i Mariestad har ansvarsområden för planering/uppföljning och arbeten med drift och underhållfrågor för den egna stationen utvecklats. Ansvarsområden har delats in i huvudgrupper och är avgränsade efter verksamhetens behov såsom fastigheter, fordon, brandsläckningsutrustning, räddningsmateriel, samband och skyddsutrustning.

Av räddningstjänstens 12 brandstationer är RÖS fastighetsägare till stationerna i Skövde, Mariestad, Tibro, Hjo, Gullspång och förråden i Borgunda. Med övriga stationer i Töreboda, Karlsborg, Hova, Moholm, Timmersdala, Udenäs, Blikstorp och garaget i Otterbäcken finns hyresavtal.

För verksamheten finns riktlinjer som översiktligt beskriver arbetet med drift och underhåll och skall ses som en del i kvalitetssäkring av verksamheten.

Verksamhetsåret

Miljö- och byggnadsförvaltningen för MTG området har genomfört inspektioner av brandstationerna i Mariestad, Töreboda, Gullspång och Hova. Vissa brister har konstaterats då främst vad gäller fastigheternas avlopp och oljeavskiljare. Nya godkända oljeavskiljare har installerats vid stationerna i Mariestad, Gullspång och Hova.

Tidigare brister enligt en tillsyn av Arbetsmiljöverket har åtgärdats genom ombyggnad av rökskyddsverkstaden på stationen i Mariestad. De ombyggda lokalerna invigdes den 28 februari.

Ny släck/räddningsbil har upphandlats och levererats till stationen i Mariestad. Bilen levererades med Autokaross i Floby som påbyggare på chassi Volvo FMX 370.

Stationen i Karlsborg har fått en ny räddningsbåt på trailer för insatser i vattendrag.

Sammanställning av RÖS brandstationer med aktuell fordonsplacering

Station	Släck fordon	Höjd fordon	Tank fordon	Terräng fordon	Befäls fordon	Transp fordon	Besiktn fordon	Båtar	Veteran fordon	Övrigt fordon
Skövde	3	1	2	1	3	9	4	1		3
Mariestad	2	1	1	1	1	2	2	3		2
Tibro	1	1	1			1		2	1	
Töreboda	2	1	1	1		1		1		
Hjo	1	1	1	1		1		2	2	
Karlsborg	1	1	1	1		1		2		1
Gullspång	1		1	1		1		2		
Hova	1		1	1				1		
Timmersdala	1			1				1		
Moholm	1					1		1		
Blikstorp	1			1				1		
Udenäs	1			1				1		
Borgunda									6	
Summa	16	6	9	10	4	17	6	18	9	6

Mål och måluppfyllnad

Prestationsmål

Genom systematiskt och regelbundet underhållsarbete säkerställa hög funktionssäkerhet hos fordon och materiel.

Måluppfyllnad

Målet för 2013 anses uppnåtts genom att följande aktiviteter genomförts.

Kontroll och uppföljning av funktionssäkerheten sker i huvudsak genom regelbundna vecko-, månads- och årskontroller med funktionsprover och besiktningar, och i vissa fall särskilt riktade kontroller. Arbetet sker i huvudsak i egen regi med egen personal, men i vissa fall där krav på annan kompetens gäller anlitas auktoriserade företag enligt gällande tidsintervaller och normer.

Prestationsmål

Genom egen personals medverkan i drift- och underhållsverksamheten minimera utgifter för externt upphandlade underhållstjänster.

Målet för 2013 uppnått där personalen till stor del medverkat i verksamheten.

Ombyggnad av rökskyddsverkstaden i Mariestad har genomförts i huvudsak med egen personal. Arbetet är ett led i förbättring av arbetsmiljön på stationen.

Ombyggnad har skett av träningslokalen på stationen i Mariestad. Genom flytten av rökskyddsverkstaden så har träningslokalen fått större yta i källaren.

Personal

Bemanningen på avdelningen är en driftchef, en serviceförman och tre servicemän.

Under våren har en brandman/serviceman tillkommit avdelningen för att förstärka under 9 månader av året, dock inte under huvudsemesterperioden juni - augusti.

För lösande av aktuella arbetsuppgifter för drift och underhållsfrågor utöver driftavdelningens egen personal, så är del av den schemalagda arbetstiden för den heltidsanställda operativa personalen i Skövde och i Mariestad kopplade till drift och underhållsavdelningen. Den del av arbetstiden som inte utgörs av förberedelse för räddningsinsats, genomförande av räddningsinsats eller för fysisk träning.

Fastigheter

Vid miljötillsynen av Miljö- och byggnadsförvaltningen för MTG området på stationerna i Mariestad, Töreboda, Gullspång och Hova har utgångspunkten i första hand varit att kontrollera hur avlopp från vagnhallar och utrymmen för fordonstvätt fungerat. Tillsynen har också kontrollerat vilka tvätt och avfettningsmedel som använts, förvaring och invallning av kemikalier, sortering och uppmärkning av farligt avfall samt dokumentation av mängd farligt avfall och hur dessa transportteras till deponi.

Tillsynen medförde omedelbara förbud att tvätta fordon i tvätthallar och vagnhallar vid stationerna i Mariestad, Gullspång och Hova.

Ombyggnad har skett i Mariestad och Gullspång med byte till godkänd oljeavskiljare med slamavskiljare och provtagningsbrunn som har larmfunktion för indikering i respektive fastighet. På stationen i Hova har Gullspångs kommun som är fastighetsägare åtgärdat med utbyte till liknande oljeavskiljare.

En energikartläggning enligt krav från Miljö- och byggnadsförvaltningen MTG har genomförts för stationen i Gullspång som redovisar energisparande åtgärder för fastigheten. Fastigheten uppvärms idag med oljepanna. En tänkt tidsplan för genomförandet har upprättats.

Enligt energibesiktningen finns betydande energi att spara genom att installera bergvärme till fastigheten, vilket skulle minska energiåtgången med ca 47000 kWh per år enligt den beräkning som gjorts. Åtgärden kräver då en beräknad investeringskostnad av ca 185 000 kr exkl. moms enligt besiktningsprotokollet från Hova rörledning AB. Tidplanen för eventuella energisparande åtgärder får hanteras i kommande budgetarbete.

Räddningstjänsten har sedan inspektionen i Gullspång genomförts installerat nya isolerade taksjutportar till samtliga bilplatser. Portarna har försetts med automatiskt öppnings och stängningsfunktion.

En ombyggnad har skett i egen regi och med egen personal av rökskyddsverkstaden på stationen i Mariestad. Omdisponering av lokalerna har gjort att en flytt från källarplanet blivit möjlig till en mer lämplig lokal i markplan där kontaminerad utrustning kan lastas in utan att behöva passera genom andra utrymmen.

Ombyggnaden var föranledd av Arbetsmiljöverkets tidigare tillsyn och sammanfaller med införandet av projektet med kontaminerad utrustning som tillämpats en tid. Syftet med projektet är att skapa en bättre arbetsmiljö för personalen.

För stationen i Hjo har sedan en tid tillbaka observerats att slänten bakom stationen mot grannfastigheten har rört på sig. Slänten är mycket brant på sina ställen och det syns tydliga spår av rörelse i marken. En geologisk undersökning av slänten har genomförts av konsultföretaget Cowi. Enligt undersökningen råder dock ingen omedelbar fara för ras, däremot anses det nödvändigt med ytterligare mätkontroller under en längre period för att bestämma aktuell åtgärd för en stabilisering av slänten. Mätning sker nu månadsvis från fasta mätpunkter i fastigheten mot monterade peglar i slänten.

Personalen i Mariestad har renoverat och byggt ut träningslokalen i källaren. Behovet har funnits sedan tidigare och det blev möjligt sedan rökskyddsverkstaden flyttats till markplan.

Fordon

En upphandling genomfördes under våren av en släck/räddningsbil typ Bas 1 till stationen i Mariestad. Efter sedvanlig prövning av anbudet beslutades att Autokaross i Floby fick bli påbyggare på lastbilsschassi Volvo FMX 370. Fordonet har utrustats med hydraulverktyg för losstagning vid trafikolyckor mm från Holmatro. Verktygen har två bärbara hydraulpumpar vilket gör att verktygen lätt kan flyttas om skadeplatsen ligger en bit från körbar väg. Fordonet levererades under december månad och tas i tjänst under januari 2014 efter genomförd utbildning av personalen. Befintlig släck/räddningsbil Scania P340 från 2009 kommer att flyttas till stationen i Hjo.

En ny båt har inköpts till stationen i Karlsborg. Båten är en Silver Fox 485 med motor Honda 50 hk. Båten har utrustats med GPS från Garmin.

Underlag för upphandling med kravspecifikation har arbetats fram för upphandling av höjdfordon till stationen i Mariestad. Höjdfordonet har beslutats vara av typen maskinstege med en resningslängd av 30 m. Anbudstiden går ut i slutet av januari 2014. Beräknad leveranstid blir sannolikt i slutet av år 2014.

Ny släck- och räddningsbil till Mariestad

Övrigt

En gemensam upphandling av oljeskyddsmateriel har genomförts för Räddningstjänsterna i Västra Götaland genom Räddningstjänsten Storgöteborg. Syftet med upphandlingen är att skapa ett läns-gemensamt system för strandnära oljeskydd. Oljeskyddsmaterielen är förpackad i en mindre container och är dimensionerad för arbete av fyra personer i två timmar. Dessa containrar ska sen kunna rekvireras vid behov. RÖS har köpt en container som kommer att placeras i Mariestad.

Fem st. bärbara pumpar klass 1 för skogsbrandbekämpning mm har köpts in för komplettering och utbyte av äldre pumpar.

Tyfonlarmet till räddningsvärnen i Timmersdala, Undenäs, Blikstorp och Moholm som är primär larmväg har uppgraderats och styrs nu via RAKEL från SOS.

Samverkan, säkerhet och beredskap

Mål och måluppfyllnad

Under 2013 sker avstämning inom två områden; risk- och sårbarhetsanalyser och samverkan.

Mål

Risk- och sårbarhetsanalyser

Inventera och värdera olika riskkällor inom operationsområdet Inventera och värdera olika riskkällor inom operationsområdet och i samverkan med medlemskommunerna rapportera läget till länsstyrelsen.

Måluppfyllnad

Inför revideringen av Handlingsprogrammet 2012 genomfördes en inventering och värdering av riskkällor inom operationsområdet. Arbetet har genomförts i nära samverkan med medlemskommunerna. För fyra av medlemskommunerna har resultatet redovisats i gemensamma dokument medan tre valt att göra egna sammanställningar. Målet bedöms uppnått. Förbundet har medverkat i medlemskommunernas uppföljning och avstämning med länsstyrelsen. Kritiska beroende inom det geografiska områdesansvaret har följts upp inom ramen för Krishanteringsrådet Östra Skaraborg

Mål

Samverkan

Genomföra två samverkansmöten årligen (Krishanteringsrådet) och uppföljningsmöten med avtalsparter och andra som berörs enligt LSO 1 kap 6§.

Medverka i medlemskommunernas och andra aktörers krisplanering och krisledningsövningar.

Måluppfyllnad

Två möten med Krishanteringsrådet Östra Skaraborg har genomförts. Härutöver har ett antal samverkansmöten genomförts. Målet bedöms uppnått. Ett antal nya aktörer har hälsats välkomna.

Räddningstjänsten har deltagit i länsstyrelsens uppföljningar enligt lag om extraordinär händelse, medverkat i förekommande krisledningsövningar och POSOM-övningar samt planering inför dessa. Räddningstjänsten ingår i en arbetsgrupp för konstituering av ett regionalt krishanteringsråd. Räddningstjänsten är representerat i det regionala krishanteringsrådet.

Målet bedöms uppnått.

Fördjupad studie av genomförd verksamhet under första halvåret

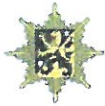
Uppföljning av avtal

Avtalsuppföljning har genomförts med Räddningstjänsten Skara-Götene, Räddningstjänsten Falköping-Tidaholm, Bergslagens Räddningstjänst samt med Nerikes Brandkår. Uppföljningen har inte föranlett några förändringar i befintliga avtal. Räddningstjänsten Östra Skaraborg har framfört önskemål om utökat avtalsområde för räddningsvärdet i Timmersdala.

Risk- och sårbarhetsanalyser

Arbetet med revideringen har fortgått under året. Analyserna för Skövde, Hjo, Tibro och Karlsborg är utförda som gemensamma dokument för kommunen och förbundet. De färdiga analyserna har antagits av respektive kommunstyrelse och ingett till länsstyrelsen. Analyserna följer de föreskrifter som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap utarbetat (MSB). För kommunerna Mariestad, Töreboda och Gullspång finns antagna och fastställda risk- och sårbarhetsanalyser som utarbetats av kommunerna själva. Dessa har ingivits till länsstyrelsen. Länsstyrelsen bedömer att samtliga analyser är tillräckligt bra.

Inom ramen för Krishanteringsrådet Östra Skaraborg har genomförts en beroendeanalys avseende vilka kritiska beroenden som finns inom det geografiska områdesansvaret. Resultatet har redovisats för länsstyrelsen och tillförs samtliga medlemskommuners risk- och sårbarhetsanalyser.

POSOM

Räddningstjänsten har deltagit möten med POSOM ledningsgrupp i Mariestad, Töreboda, Gullspång, Skövde och Tibro. Räddningstjänsten har medverkat i planering och genomförande av POSOM-övningar i den omfattning som medlemskommunerna har önskat, bl.a. en ledningsövning i Gullspång.

Oljeskyddsplan

Oljeskyddsplan i form av ett gemensamt dokument för medlemskommunerna Mariestad, Gullspång, Hjo och Karlsborg finns utarbetad. En inom länet gemensamt upphandlad oljeskyddscontainer har levererats till förbundet. Containern är placerad i Mariestad, men kan nyttjas inom hela förbundet med särskild prioritet mot statligt vatten.

Kommunal beredskapsplanering

Räddningstjänsten har deltagit i länsstyrelsens uppföljning av åtgärder utifrån lag om extraordinär händelse i Mariestads och Hjo kommuner.

Räddningstjänsten har medverkat i planeringen och genomförandet av krisledningsövningar i Hjo och Karlsborg. Övningarna utgjordes av Table Top övningar med ett scenario utgående från störningar i dricksvattenförsörjningen.

Räddningstjänsten är representerad i den arbetsgrupp som länsstyrelsen tillsatt i syfte att utarbeta formerna för hur ett regionalt krishanteringsråd skall kunna arbeta och vara sammansatt. Formerna kring detta har utarbetats under året. Det första mötet med det regionala rådet genomförs under 2014. Räddningstjänsten är representerad i det regionala rådet som en av fyra företrädare för kommunal räddningstjänst. Räddningstjänsten är representerad i rådets beredningsgrupp

Två möten med Krishanteringsrådet Östra Skaraborg har genomförts. Vid vårens möte hälsades företrädare för kommunerna Falköping och Tidaholm välkomna. Vid vårens möte genomfördes en beroendeanalys inom det geografiska områdesansvaret med gott resultat. Utöver ömsesidig informationsdelgivning ägnades höstmötet åt frågorna om 72 timmars egen försörjningsberedskap samt återtagande av förmåga till civil beredskap.

Sjöräddning

Räddningstjänsten har deltagit i möten avseende samverkan kring sjöräddning i Vänern och Vättern. Räddningstjänstens interna sjöräddningsgrupp har genomfört två möten. Ett möte med is- och sjöräddningsgruppen i Mariestad har genomförts. Räddningstjänsten har medverkat i planerandet och genomförandet två sjöräddningsövningar avseende Vänern och Vättern. Övningen på Vänern omfattade brand på passagerarfartyg och evakuering av passagerare. Övningen på Vättern omfattade eftersök av personer i vattnet efter flyghaveri.

Räddningstjänsten Skaraborg

Räddningstjänsten ingår i den arbetsgrupp bestående av förbundsdirektören och räddningscheferna för de i Skaraborg befintliga räddningstjänstorganisationerna för att se över olika former för fördjupad samverkan. Under året har ett uppdrag att se över möjligheterna till en gemensam operativ ledning givits. Arbetet har påbörjats och kommer att redovisas under mars månad 2014.

Företagsräddningsvärn

Två samverkansmöten med företrädare för Volvo Powertrain AB avseende tänkta framtida förändringar av organisationen för operativt och förebyggande brandskydd har genomförts.

Med samtliga företagsräddningsvärns chefer har genomförts planeringssamtal under året. Med ett undantag (avseende övningsverksamheten) bedöms företagsräddningsvärnens verksamhet fungera väl. Företagsräddningsvärnen utgörs av industribrandförsvaren vid Volvo Powertrain AB, Metsä Tissue AB, Försvarets Materielverks Provplats samt Swedish Rescue Training Centre.

Samverkan i övrigt

Vid tre möten med frivilligorganisationernas samarbetskommitté (FOS) har räddningstjänsten varit representerad.

Försöket med räddningstjänstens medverkan vid hjärtstopp har fortsatt under 2013. Samtliga enheter ingår i verksamheten och strax under 90 sådana insatser har genomförts. Projektet genomförs i samverkan med sjukvårdshuvudmannen.

Räddningstjänsten har medverkat i planeringsmöte hos Lidköpings kommun avseende möjligheterna att inrätta ett Krishanteringsråd Västra Skaraborg.

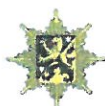
Tillsyn LSO 2:4 (farlig verksamhet) har genomförts vid Metsä-Tissue AB Katrinefors Bruk, Electrolux AB samt FMV Karlsborg. Tillsynerna har inte medfört några större anmärkningar.

Räddningstjänsten har varit representerad vid den årliga räddningschefskonferensen och vid länsstyrelsens konferens Krissamverkan i Västra Götaland.

Räddningstjänst under höjd beredskap

Räddningstjänsten ansvarar för provning och kontroll av aggregaten för utomhusalarmering.

Inom Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap pågår för närvarande en översyn av hur förmågan till civilt försvar skall kunna återtas. I avvaktan på resultatet av detta har beslutats att kvarvarande material för höjd beredskap skall behållas och att formerna för hur den (inom ramen för det breddade räddningstjänstupdraget) skall kunna disponeras vid större olyckor och kriser utarbetas.

Ekonomiska nyckeltal

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med kommunal redovisningslag, grundläggande redovisningsprinciper och god redovisningssed. Rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning har beaktats. Periodisering har skett enligt bokföringsmässiga grunder.

Mål och målopplupplnad

Resultatmål

Budget och plan för 2013 upprättades med ett underskott om 2 063 000 kr. Direktionen har beslutat att kommunalförbundet inte skall budgetera något överskott i resultatet. Erforderligt överskott för säkrande av det egna kapitalet finns hos medlemskommunerna och tillförs genom medlemsavgifterna vid behov.

Målopplupplnad

Det ekonomiska resultatet för 2013 ger ett underskott om 695 963 kr. Anledningen till att underskottet blivit mindre beror främst på senarelagda rekryteringar varvid budgeterade lönedel ej utnyttjats fullt ut, samt att senarelagda investeringar givit en lägre avskrivningskostnad. Härutöver har god allmänekonomisk hushållning bidragit till det lägre underskottet.

Investeringsmål

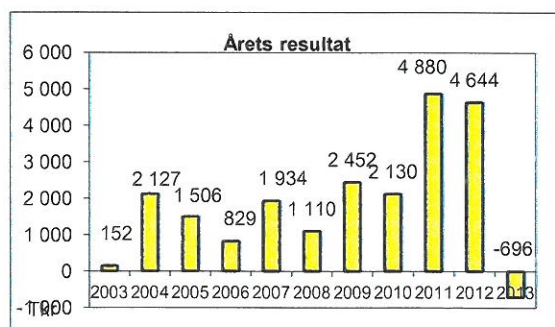
Nyinvesteringar och reinvesteringar får göras inom de ramar som Direktionen beslutar. Erforderliga medel för kapitaltjänstkostnader ingår/tillförs ramen. Direktionen beslutade för 2013 om investeringar för 5 250 000 kr inklusive omföringar från 2012.

Målopplupplnad

Totalt gjordes investeringar för 4 476 998 kr under året. Den låga investeringsnivån beror på att planerade investeringar ej fullt ut kunnat genomföras med hänsyn till arbetsbelastning och genomförda prioriteringar i verksamheten.

Målet att investeringsvolymen skall ligga inom given ram är uppnått.

Årets resultat

Underskottet om 695 963 kr beror främst på följande faktorer:

Ekonomi har i huvudsak löpt enligt plan. Budgeterat underskott - 2 062 000 kr har resultatmässigt slutat på ett resultat - 695 963 kr. I och med detta har det relativa ekonomiska resultatet blivit bättre än planerat. Anledningen till det förbättrade resultatet är främst att beräknade lönedel för de nya tjänsterna på helårsbasis började nyttjas i samband med anställningarna i april respektive juli. Senarelagda investeringar har givit en lägre avskrivningskostnad. Värdepappersresultatet visar på ett överskott om 796 546 kr. Vidare är FORA återföring (1 463 000 kr som positivt påverkat resultatet) samt förändrad diskontoränta för pensionsberäkningarna enligt KPA (2 327 000 kr som negativt påverkat resultatet) inräknade i resultatet.

Investeringsredovisning

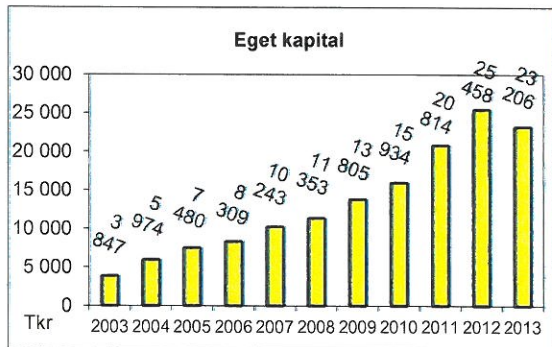
Totalt gjordes investeringar för 4 476 998 kr under året enligt tabell nedan.

Investeringarna fördelas enligt nedan

Fordon	3 330 tkr
Inventarier	393 tkr
Fastigheter	468 tkr
IT-stöd	43 tkr
RAKEL	243 tkr

Eget kapital

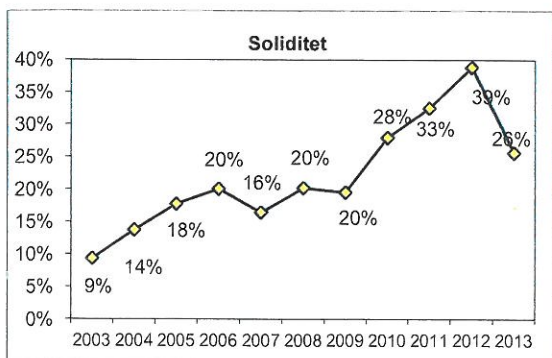
Eget kapital består av rörelsekapital (omsättningstillgångar minus kortfristiga skulder) och anläggningsskapital (anläggningstillgångar minus avsättningar och långfristiga skulder). Eget kapital förändras varje år med årets resultat vars miniminivå bör trygga en värdesäkring av det egna kapitalet.

Soliditet

Soliditeten har minskat från 39 % till 26 %. Minskningen i soliditet beror på att eget kapital har minskat samt att avsättningar till pensioner och kortfristiga skulder har ökat.

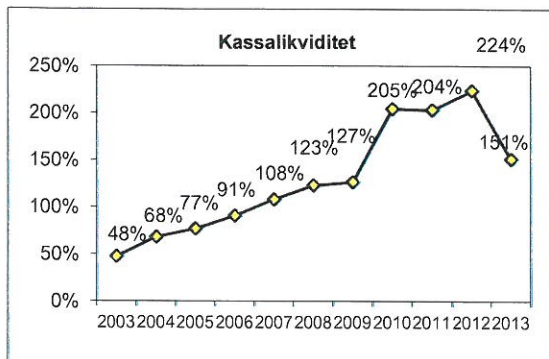
Soliditet består av eget kapital i förhållande till totalt kapital. Över tid speglar soliditetsförändringen resultatutvecklingen. Soliditeten visar också betalningsförmågan på lång sikt. Soliditeten påverkas, utöver resultatutvecklingen, av tillgångarnas och skuldernas storlek och sammansättning. En riktpunkt för soliditeten är att den i normalfallet bör ligga på mellan 30-40 %. RÖS soliditet har byggts upp sedan kommunalförbundet startade för femton år sedan då det egna kapitalet var noll kronor eftersom verksamheten i allt väsentligt finansieras genom avgifter från medlemskommunerna. Denna finansieringsform tryggar även betalningsförmågan på lång sikt.

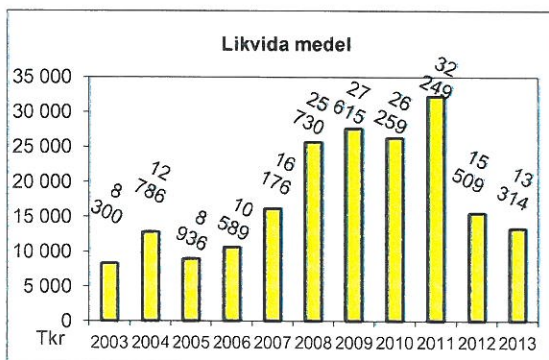
Likviditet

Kassalikviditeten är ett mått på betalningsförmågan på kort sikt. Måttet erhålls genom att dividera samtliga omsättningstillgångar med kortfristiga skulder. I normalfallet bör måttet ligga klart över 100 %. Större delen av intäkterna i RÖS består av kommunernas medlemsavgifter vilka betalas i förskott varje kvartal. Detta tryggar betalningsförmågan på kort sikt förutsatt att investeringar inte överstiger överskott.

Likvida medel

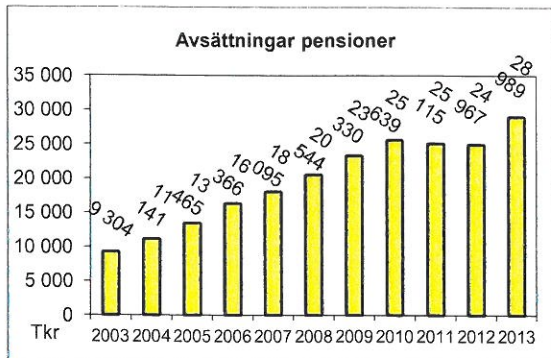
Likvida medel i RÖS finns på ett eget underkonto i Skövde kommuns koncernkonto hos Nordea sedan hösten 2011. Från och med 2013 har överenskommelse träffats med Skövde kommun om ändrad placeringsinriktning av värdepapper, vilket kommer innebära att dessa placeras med tyngdpunkt på räntebärande papper istället för aktier.

Avsättningar

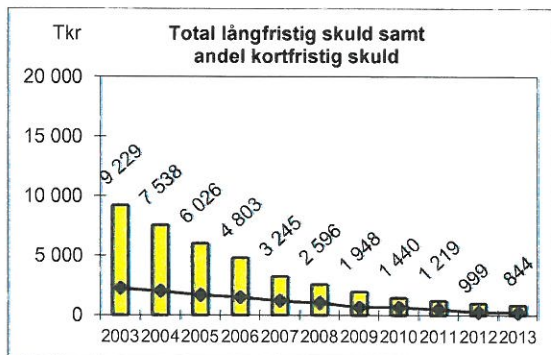
Avsättningar är en klassificering som används på ett åtagande gentemot tredje man där belopp och förfalldag inte är exakta utan grundar sig på prognoser från KPA. Under 2006 träffades ett nytt pensionsavtal mellan arbetsmarknadens parter. Avtalet reglerar den särskilda avtalspensionen som brandmän har rätt till med möjligheten att gå i pension vid 58 års ålder. Detta har inte nyttjas fullt ut varför det för 2013 har gjorts beräkningar för en avgång vid 60 år. Antagandet om 60 år följer den rekommendation som Sveriges Kommuner och Landsting uttalar i RIPS 07.

Långfristiga skulder

De långfristiga skulderna i RÖS består av kvarvarande värde på övertagna anläggningar och inventarier från medlemskommunerna. Amortering sker i samma takt som anläggningstillgångarna skrivs av. Amortering och ränta betalas i slutet av varje år. Räntenivån motsvaras av den räntesats Sveriges kommuner och landsting årligen rekommenderar för internränta till kommunerna. Amorteringen 2014 har i årsredovisningen för 2013 bokförts som en kortfristig skuld.

Ekonomisk redovisning

Resultaträkning

	Not	2013	2012	Budget 2013
Intäkter	1	6 238 220,20	6 303 893,43	4 844 000,00
Kostnader		-79 582 863,60	-73 447 992,92	-80 646 000,00
Avskrivningar		-4 468 024,89	-4 310 328,80	-4 882 000,00
Verksamhetens resultat		-77 812 668,29	-71 454 428,29	-80 684 000,00
Kommunbidrag		79 040 000,00	76 180 000,00	79 045 000,00
Ränteintäkter		363 537,53	592 217,63	625 000,00
Räntekostnader	2	-3 083 378,24	-1 269 842,60	-1 048 000,00
Värdepapper resultat		796 546,06	595 909,69	0,00
Årets resultat	3	-695 962,94	4 643 856,43	-2 062 000,00

Noter till resultaträkningen

Not 1

Försäkringsersättning

Utrangering Höjdfordon

Återbetalning från FORA för premier 2007 och 2008

Återbetalning från FORA för premier 2005 och 2006

Intäktspost

1 555 495,00
1 463 685,00
1 463 685,00

Not 2

**Sänkt diskonteringsränta vid
pensionsavsättning**

-2 327 000,00   0,00

Not 3 Årets resultat, avstämning mot balanskravet

Årets resultat enligt resultaträkningen

Synnerliga skäl enligt KL 8:5

Justerat resultat

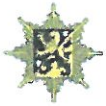
-695 962,94   4 643 856,43
2 327 000,00
1 631 037,06   4 643 856,43

Balansräkning

	Not	2013-12-31	2012-12-31	2011-12-31
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar				
Fastigheter och anläggningar	1	14 269 663,74	15 204 870,37	15 272 485,85
Inventarier	2	19 185 808,50	18 241 628,54	13 913 167,00
Summa anläggningstillgångar		33 455 472,24	33 446 498,91	29 185 652,85
Omsättningstillgångar				
Likvida medel		13 314 270,53	15 509 380,98	32 249 066,17
Kundfordringar och övr kortfristiga fordringar	3	21 976 209,56	2 057 988,16	2 526 882,44
Skolmåltdskuponger		75 600,00	39 000,00	43 360,00
Kortfristiga placeringar	4	21 662 786,43	14 546 533,96	0,00
Summa omsättningstillgångar		57 028 866,52	32 152 903,10	34 819 308,61
SUMMA TILLGÅNGAR		90 484 338,91	65 599 402,01	64 004 961,46
SKULDER OCH EGET KAPITAL				
Eget kapital				
Eget kapital		25 457 784,20	20 813 927,77	15 934 197,90
Återbetalning AFA 2007/2008 till medlemskommunerna		-1 555 493,00		
Årets resultat		-695 962,94	4 643 856,43	4 879 729,87
Summa eget kapital		23 206 328,26	25 457 784,20	20 813 927,77
Avsättningar				
Avsättning för pensioner	5	28 989 085,00	24 967 254,00	25 114 706,00
Summa avsättningar		28 989 085,00	24 967 254,00	25 114 706,00
Långfristiga skulder				
Lån hos medlemskommuner	6	718 199,97	843 895,97	998 725,97
Summa långfristiga skulder		718 199,97	843 895,97	998 725,97
Kortfristiga skulder				
Leverantörsskulder		4 542 120,50	2 731 857,93	5 840 073,05
Övriga skulder	7	2 587 784,00	2 602 820,00	2 554 430,00
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	8	30 440 821,18	8 995 789,91	8 683 098,67
Summa kortfristiga skulder		37 570 725,68	14 330 467,84	17 077 601,72
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		90 484 338,91	65 599 402,01	64 004 961,46

Noter till balansräkningen

	2013-12-31	2012-12-31	2011-12-31
Not 1 Fastigheter och anläggningar			
Ingående balans	15 204 870,37	15 272 485,85	16 198 196,63
Årets investeringar	467 526,50	1 291 813,56	184 066,92
Årets avskrivningar	-1 402 733,13	-1 359 429,04	-1 109 777,70
Summa	14 269 663,74	15 204 870,37	15 272 485,85
Not 2 Inventarier och transportmedel			
Ingående balans	18 241 628,54	13 913 167,00	11 651 801,88
Årets investering	4 009 471,72	7 279 361,30	6 531 307,24
Årets avskrivningar	-3 065 291,76	-2 950 899,76	-2 546 520,86
Nedskrivning för uttrangerat fordon			-1 723 421,26
Summa	19 185 808,50	18 241 628,54	13 913 167,00
Not 3 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Förskottskassa	4 000,00	4 000,00	4 000,00
Övriga interimsfordringar, räntor, periodiserade kostnader, mm	21 972 209,56	2 053 988,16	2 522 882,44
Summa	21 976 209,56	2 057 988,16	2 526 882,44
Not 4 Kortfristiga placeringar	Bokfört värde	Anskaffningsvärde	Marknadsvärde
Aktier	0,00	0,00	0,00
Fonder	17 552 972,77	17 552 972,77	17 908 886,00
Övriga kortfristiga placeringar	4 109 813,66	4 109 813,66	4 134 114,00
Summa	21 662 786,43	21 662 786,43	22 043 000,00
Not 5 Avsättning till pensioner			
Avsättning till pensioner per 31 december	24 967 254,00	25 114 706,00	25 638 963,00
Förändring för bokslutsåret	4 021 831,00	-147 452,00	-524 257,00
Summa	28 989 085,00	24 967 254,00	25 114 706,00
Not 6 Lån hos medlemskommuner			
Mariestad	366 018,00	392 878,00	419 738,00
Skövde	441 040,97	503 039,97	630 728,97
Tibro	16 866,00	62 866,00	108 866,00
Gullspång	19 971,00	39 942,00	59 913,00
Amortering till medlemskommunerna	-125 696,00	-154 830,00	-220 520,00
Summa	718 199,97	843 895,97	998 725,97
Not 7 Övriga skulder			
Kortfristig del av skuld medlemskommuner, amortering per 31 december	125 696,00	154 830,00	220 520,00
Arbetsgivaravgifter, källskatt och moms	2 462 088,00	2 447 990,00	2 333 910,00
Summa	2 587 784,00	2 602 820,00	2 554 430,00
Not 8 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Semesterlöner	3 877 942,47	3 652 735,15	3 685 449,27
Övriga interimsskulder, periodiserade kostnader, pensioner indel mm	26 562 878,71	5 343 054,76	4 997 649,40
Summa	30 440 821,18	8 995 789,91	8 683 098,67

Kassaflödesrapport

	2013 Jan-Dec	2012 Jan - Dec	2011 Jan - Dec
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Årets resultat	-695 962,94	4 643 856,43	4 879 729,87
Justering för av- och nedskrivningar	4 468 024,89	4 310 328,80	5 379 719,82
Justering för gjorda avsättningar	4 021 831,00	-147 452,00	-524 257,00
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster bl.a. återbetalning AFA 1 555 493kr från eget kapital.	-1 526 359,15	5 690,00	54 163,00
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	6 267 533,80	8 812 423,23	9 789 355,69
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	-19 918 221,40	468 894,28	339 914,26
Ökning/minskning förråd och varulager	-36 600,00	4 360,00	-43 360,00
Ökning/minskning kortfristiga skulder	23 240 257,84	-2 747 133,88	2 839 854,12
Medel från den löpande verksamheten	9 552 970,24	6 538 543,63	12 925 764,07
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-4 476 998,22	-8 571 174,86	-6 715 374,16
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		60 000,00	
Ökning/minskning kortfristiga placeringar	-7 116 252,47	-14 546 533,96	
Medel från investeringsverksamheten	-11 593 250,69	-23 057 708,82	-6 715 374,16
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Amortering av skuld	-154 830,00	-220 520,00	-220 520,00
Medel från finansieringsverksamheten	-154 830,00	-220 520,00	-220 520,00
ÅRETS KASSAFLÖDE	-2 195 110,45	-16 739 685,19	5 989 869,91
Likvida medel vid årets början	15 509 380,98	32 249 066,17	26 259 196,26
Likvida medel vid årets slut	13 314 270,53	15 509 380,98	32 249 066,17

Redovisningsprinciper

Redovisningen är anpassad till bestämmelserna i Lagen om kommunal redovisning vilken trädde i kraft den 1 januari 1998. Lagen innebar framförallt förändring av uppställningsformerna för resultat- och balansräkning, förändrad redovisning av pensionsåtaganden samt en del förändringar i benämningar.

Leverantörsfakturer inkomna efter årsskiftet men hänförliga till redovisningsåret skuldbokföres och belastar årets resultat. Leverantörsfakturer inkomna före årsskiftet och hänförliga till nästa år fordringsbokföres och belastar inte årets resultat.

Löner redovisas enligt kontantmetoden. Kostnad för inestående ej uttagen semester, okompenserad övertid, fyllnadstid m m vid årets slut skuldbokföres. Retroaktiva löner skuldbokföres.

Räntor periodiseras.

Sociala avgifter bokföres med verkliga kostnader.

Statsbidrag periodiseras liksom bidrag från landsting och andra kommuner.

Utställda kundfakturer efter årsskiftet men hänförliga till redovisningsåret fordringsföres och tillgodogöres årets redovisning. Utställda kundfakturer före årsskiftet, men hänförliga till nästa år skuldföres och tillgodogöres inte årets resultat.

Avskrivningar görs på anskaffningsvärden reducerade med eventuella investeringsbidrag och med de av svenska kommunförbundet rekommenderade avskrivningstiderna. Avskrivningar belastar resultatet när tillgången börjar nyttjas. Från kommunerna övertagna fastigheter och inventarier används senaste bokslut som värdeunderlag samt avskrivningar görs enligt tidigare gällande plan.

Anläggningstillgångarna upptages till anskaffningsvärdet minskat med eventuella investeringsbidrag och verkställda värdeminskningssavdrag. Tillgångar med en ekonomisk livslängd överstigande tre år redovisas som anläggningstillgång.

Pensionsskulden redovisas så att pensionsförmån som intjänats från och med 1999 redovisas som kostnader i resultaträkningen och som en avsättning i balansräkningen.

Anställdas fordran för ej uttagna semesterdagar, övertids- m fl. ersättningar redovisas som en kortfristig skuld.

Begreppsförklaringar

Resultaträkningen visar årets resultat och hur det uppkommit. Årets intäkter minus årets kostnader inklusive avskrivningar utgör förändringen av eget kapital.

Balansräkningen visar vilka tillgångar och skulder som finns den 31 december respektive år.

Tillgångar består av omsättningstillgångar och anläggningstillgångar.

Omsättningstillgångar består av likvida medel, fordringar och kortfristiga placeringar.

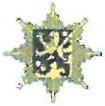
Anläggningstillgångar utgörs av fastigheter, anläggningar och inventarier.

Skulder är dels kortfristiga som betalas inom ett år och dels långfristiga. Långfristiga skulder utgörs av pensionsavsättning och anläggningslån.

Eget kapital visar skillnaden mellan samtliga tillgångar och skulder.

Kassaflödesrapporten visar flödena i den löpande verksamheten, investeringsverksamheten och finansieringsverksamheten. Rapporten visar även likvida medel vid årets början och årets slut.

Finansnetto utgörs av ränteintäkter minus räntekostnader samt värdepappersutfall.

Direktionens godkännande

Direktionen för Räddningstjänsten Östra Skaraborg godkänner årsredovisningen.

Skövde den 27 mars 2014

Christer Winbäck
Ordförande

Kjell Sjölund
1:e vice ordförande

Britt-Marie Sjöberg
2:e vice ordförande

Kommunalförbundet
Räddningstjänsten Östra Skaraborg
Revisorerna

Kommunfullmäktige i medlemskommunerna för
kommunalförbundet Räddningstjänsten Östra Skaraborg -
Skövde, Mariestad, Töreboda, Tibro, Hjo, Karlsborg och
Gullspång.

Revisionsberättelse för år 2013

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat direktionen för kommunalförbundet
Räddningstjänsten Östra Skaraborg.

Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut, riktlinjer
och föreskrifter för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper och pröva om
verksamheten bedrivits enligt de uppdrag, mål och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallag, god revisionsordning i kommunal verksamhet
och förbundsordning. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning
som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi har granskat direktionens protokoll och handlingar, delårsrapport, årsredovisningen
och dess resultat- och balansräkning inkl. noter och underlagen till dessa. Vi har därutöver haft
möten med kommunalförbundets verkställande ledning

Årets ekonomiska resultat är ett underskott med 0,7 mnkr vilket ska jämföras med ett budgeterat
underskott på 2,1 mnkr och ett i delårsrapporten prognostiserat underskott på 2 mnkr.
I balanskravsutredningen använder direktionen den sänkta diskonteringsräntan vid
pensionsavsättningen som synnerligt skäl vilket innebär att balanskravsresultatet blir ett
överskott på 1,6 mnkr. Några tidigare underskott finns inte att återställa.

Vi bedömer sammantaget att direktionen i kommunalförbundet Räddningstjänst Östra
Skaraborg har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt
tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

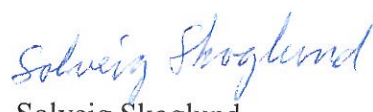
Vi bedömer att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Vi bedömer måluppfyllelsen som god avseende såväl väl ekonomi som verksamhet. Årets
ekonomiska resultat innebär att verksamheten gått med underskott. Underskotet är dock mindre
än budgeterat.

Vi tillstyrker att direktionen och direktionens enskilda ledamöter beviljas ansvarsfrihet för
verksamhetsåret 2013.

Skövde 2014 04 14

Ingegerd Karlsson
Töreboda

Solveig Skoglund
Gullspång

Granskningsrapport för år 2013 Kommunalförbundet Räddningstjänst Östra Skaraborg

Granskningen har utförts på uppdrag av revisorerna för kommunalförbundet och skett inom ramen för anslag och utifrån god revisionssed.

Granskningsinsatserna har bestått av genomgång av årets protokoll, granskning av delårsrapport och underlag till revisorernas överlämnade bedömning, genomgång av årsredovisningen, resultat- och balansräkning inkl. noterna och underlagen till dessa samt möten med valda revisorer och underhandskontakter med kommunalförbundets ledning

Granskningen har inte givit anledning till kritik.

Årsredovisningen följer tidigare års mall och är mycket informativ och lämnar information om händelser av väsentlig betydelse, förväntad utveckling och väsentliga personalförhållanden. För sjukfrånvaro så ska det framgå specifikation av lång- och korttidsfrånvaro och detta bör förtydligas i redovisningen.

Av den årsredovisningen för år 2013 framgår bl a att årets ekonomiska resultat är negativt och där underskottet uppgår till 695 962,94 kr. Underskottet kan jämföras med ett budgeterat underskott på 2,1 mnkr och ett i delårsrapporten prognostiserat helårsresultat på 2,0 mkr. Orsaker till det att det faktiska underskottet blev lägre än budgeterat beskrivs på ett bra sätt inte orsakerna till det budgeterade men framförallt det faktiska underskottet på 695 tkr. I årsredovisningen framgår att balanskravsresultatet uppgår till 1,6 mnkr beroende på att man som synnerligt skäl angivit den sänkta diskonteringsräntan vid pensionsavsättning vilket motsvarar en kostnad på 2,3 mnkr. I balanskravs-utredningen använder direktionen den sänkta diskonteringsräntan vid pensionsavsättningen som synnerligt skäl vilket innebär att balanskravsresultatet blir ett överskott på 1,6 mnkr. Några tidigare underskott finns inte att återställa.

Verksamheten finansieras i allt väsentligt med avgifter från medlemskommunerna. För år 2013 erhöles 79 mkr. Det egna kapitalet uppgår per balansdagen till 23,2 mnkr vilket är en minskning med 2,3 mnkr som förklaras av årets underskott med framförallt av den återbetalning som gjordes till medlemskommunerna avseende AFA-medel på 1,5 mnkr. Avsättning för pensioner uppgår till 29 mnkr.

Något annat finansiellt mål än budgeterat resultat finns inte. Medlemskommunerna garanterar medel via medlemsavgifterna vid behov. Antagna verksamhetsmål uppnås i mycket hög utsträckning.

Årsredovisningen för år 2013 bedömer vi, i likhet med tidigare år, på ett bra sätt redogör för **utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen**. Den uppfyller i allt väsentligt kraven på **rättvisande räkenskaper** och är upprättad enligt god redovisningssed.

Skövde 2014-04-11

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Hans Axelsson', written in a cursive style.

Hans Axelsson
Certifierad kommunal revisor

OPERATIV ORGANISATION

Station	Vaktstyrka	Fordon
	Räddningschef i beredskap	216
20 Skövde	Inre befäl	
	Insatsledare	206
		201 211 203 MSB Kemanhet
		204 205 209
		213 207 214 219 229
22 Timmersdala		221 225
23 Tibro		231 233 234 239
24 Volvo	Dagtid	241 242 246
24H Hasslum		701 711 703 704
25 Karlsborg		251 253 254 255 259
26 Udenäs		261 265
26 FFK, Karlsborg		267
27 Hjo		271 272 273 274 279 278
28 Blikstorp		281 285
40 Mariestad	Insatsledare dagtid	406
		401 411 403 404 408 405
		409
42 Hova		421 424 425
43 Gullspång		431 434 435 437 439
44 Moholm		441 449
45 Töreboda		451 453 454 455 459
46 Katrinefors Bruk		461